

ELTE GYERTYÁNFFY ISTVÁN
GYAKORLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2014

Tartalomjegyzék

Nevelési program

1. Bemutatkozás	4
1.1. Adatok.....	4
1.2. Jogelőd intézményei	4
1.3. Az Alapító okiratban meghatározott tevékenységei	4
1.4. Közoktatási feladatellátás	5
1.5. Felsőoktatási feladatellátás	7
2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	8
2.1. Nevelő-oktató munkánk alapelvei, értékei	8
2.2. Nevelő-oktató munkánk céljai, feladatai	9
2.3. A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai.....	10
2.3.1. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges eszközök	10
2.3.2. A nevelő-oktató munka eljárásai	10
3. A közösségfejlesztéssel, a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	10
4. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	12
4.1. A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő feladatok.....	12
4.2. A tanulásban lemaradók, a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása.....	15
4.3. A képességfejlesztés, a tehetséggondozás feladatai.....	15
4.4. A szociális hátrányok enyhítésével, a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	16
5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	17
5.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai	17
5.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	18
6. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	19
7. A felvétel, az átvétel helyi szabályai	20
8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	21
8.1. A partnerek elégedettségének, igényének mérése	21
8.2. A partnerekkel folytatandó kommunikáció kiépítése	21
9. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	22
9.1. A közösség és egyén viszonya.....	22
10. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, a jogok gyakorlásának rendje	23
11. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	24
11.1. Az egészségfejlesztés céljai, feladatai	24
11.2. Tanórákhoz kapcsolódó tevékenységek.....	24
11.3. Tanórán kívüli tevékenységek	30
11.3.1. A napközi otthonban használt egészségnevelési lehetőségek, fejlesztési feladatok	30
11.3.2. A mindennapos iskolai testnevelés.....	31
11.3.3. Rendezvények, versenyek	32
11.3.4. Szünidei programok	32
11.3.5. Az iskolai egészségnevelési programot segítő külső kapcsolatok	33
12. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	34

Helyi tanterv

1. A választott kerettanterv megnevezése	35
2. Óratervek	35
2.1. Az 1-4. évfolyam óraterve	35
2.2. Az 5-8. évfolyam óraterve	36
3. Az oktatásban alkalmazandó tankönyvek, tanulmányi segédletek kiválasztásának elvei....	37
4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	37
5. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek.....	40
5.1. Oktatásszervezési módok.....	40
5.2. Oktatási módszerek.....	42
5.3. Korszerű ellenőrzési módszerek	43
6. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és a szorgalom minősítésének elvei.....	44
6.1. Az értékelés módja.....	44
6.1.1. Az írásban történő szöveges értékelés.....	44
6.1.2. A szóban vagy írásban érdemjegyekkel történő osztályozás/minősítés	44
6.2. Az értékelés diagnosztikus, fejlesztő (formatív) és szummatív formái	45
6.3. A sajátos nevelési igényű tanulók teljesítményének értékelése.....	46
6.4. Tanulóink magatartása, szorgalma értékelésének, minősítésének elvei, rendszere. 46	
6.4.1. A magatartás értékelésének elvei	46
6.4.2. A magatartás értékelési fokozatainak tartalma.....	46
6.4.3. A szorgalom értékelésének elvei	47
6.4.4. A szorgalom értékelési fokozatainak tartalma	47
6.4.5. A magatartás és a szorgalom értékelésének rendszere a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók esetében	48
6.4.6. A magatartás és a szorgalom értékelésének rendje	48
7. A szóbeli, az írásbeli és a gyakorlati beszámoltatások – az ismeretek számonkérése	48
7.1. A beszámoltatások formáinak megnevezése	48
7.2. Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások rendje	49
8. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	50
9. A választható tantárgyak, foglalkozások – a pedagógusválasztás szabályai	51
10. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek.....	51
11. Az otthoni és a napköziben történő felkészüléshez szükséges írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai	53
12. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	53
13. A tanulók fizikai állapotának mérési rendje.....	54
14. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	55
15. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	56
15.1. Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése az oktatás és képzés területén.....	57
15.2. Az esélyegyenlőség biztosításának kiemelt területei.....	58
16. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	58
16.1. Az egészségnevelés elvei.....	59
16.2. A környezeti nevelés elvei	53

1. Bemutatkozás

1.1. Adatok

Az ELTE Gyertyánffy István Gyakorló Általános Iskola az ELTE által fenntartott intézmény.
Székhelye: 1126 Budapest, Kiss J. altb. u. 42-44.
Telephelye: 1126 Budapest, Beethoven u. 3.

1.2. Jogelőd intézményei:

az 1869-ben alapított Budapesti Állami Tanítóképző, valamint
az 1959-ben létesített Budapesti Felsőfokú Tanítóképző Intézet
négyosztályos gyakorlóiskolája,
az 1982-ben nyolc évfolyamosra bővített Budapesti Tanítóképző
Főiskola Gyakorló Általános Iskolája, amely
2000-től ELTE TÓFK Gyakorló Általános Iskola,
2004-től ELTE Gyakorló Általános Iskola néven látta el közoktatási és felsőoktatási
feladatait.
2007-től középiskolai részleggel bővülve
ELTE Gyakorló Általános Iskola és Középiskola néven végezte nevelő-oktató
munkáját, továbbá szakképzési feladatokat is ellátott.
2013. augusztus 1-jétől ismét nyolc évfolyamos általános iskolaként
ELTE Gyakorló Általános Iskola,
2014. november 6-tól ELTE Gyertyánffy István Gyakorló Általános Iskola néven
néven látja el közoktatási és felsőoktatási feladatait.

1.3. Az Alapító okiratban meghatározott tevékenységei:

Alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése:

85.20 Általános iskolai nevelés-oktatás; alapfokú oktatás

A többi tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése és oktatása.

A nemzeti felsőoktatásról szóló törvény és az Eötvös Loránd Tudományegyetem szabályzatai alapján részvétel az Eötvös Loránd Tudományegyetem pedagógusjelöltjeinek gyakorlati képzésében.

Alapfeladatának kormányzati funkciók szerinti besorolása:

Alapfokú oktatás 8 évfolyamon

091211	Köznevelési intézményben tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
091212	Sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának

- szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
- Érzékszervi fejlődési zavarral küzdők (enyhe fokú látás-hallás)
 - Beszédfogyatékosokkal küzdők (enyhe fokban)
 - Pszichés fejlődési zavarral küzdők, ezen belül tanulási zavarral küzdők: dislexia, disgráfia, discalculia
- Maximálisan 2 fő osztályonként.
- 091220 Köznevelési intézmény 1-4. évfolyamán tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő működtetési feladatok
- 092111 Köznevelési intézményben tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 5-8. évfolyamon
- 092112 Sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 5-8. évfolyamon
- Érzékszervi fejlődési zavarral küzdők (enyhe fokú látás-hallás)
 - Beszédfogyatékosokkal küzdők (enyhe fokban)
 - Pszichés fejlődési zavarral küzdők, ezen belül tanulási zavarral küzdők: dislexia, disgráfia, discalculia
- Maximálisan 2 fő osztályonként.
- 092120 Köznevelési intézmény 5-8. évfolyamán tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő működtetési feladatok
- 096020 Iskolai intézményi étkeztetés

Sport, szabadidős képzés

- 081043 Iskolai, diáksport-tevékenység és támogatása vagy
- 095020 Iskolarendszeren kívüli egyéb oktatás, képzés

Maximális tanulólétszámunk:

Igényjogosultságot meghat. tev.:	Székhely:	Telephely:	Összesen:
Iskolai oktatás 1-4. évf.	540	-	540
Iskolai oktatás 5-8. évf.		380	380
Összesen:			920

1.4. Közoktatási feladatellátás

Az általános iskolai nevelés-oktatás alapozó és fejlesztő szakaszában fokozatosan alakítja az az iskolába lépő gyermek képességeinek fejlesztését, az iskolai tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek megalapozását, hogy az általános iskola végére az egyre összetettebb tudástartalmakkal összefüggésben a már megalapozott kompetenciák a további tanuláshoz megfelelő hatékonysággal működjenek, bővíthetők, fejleszthetők legyenek.

Kiemelt figyelmet fordítunk a minden további tanulást megalapozó szövegértés, valamint a matematikai eszköztudás megalapozására, a választott idegen nyelv tanulását megalapozó nyelvtudásra, az ének-zene, a rajz, a tánc és dráma tantárgyakon át közvetített művészeti nevelésre, valamint az elektronikus ismeretszerzést megalapozó informatikai képességek fejlesztésére. A fentiekben felsorolt tantárgyak mindegyikét a kerettantervben megjelölthöz képest magasabb óraszámokban tanítjuk.

A fentiekén túl nagy hangsúlyt fektetünk az alapító okiratunkban meghatározott sajátos nevelési igényű, és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel, illetve részképességzavarokkal küzdő tanulók integrációjára, felzárkóztatására és fejlesztésére.

Tanítványaink szülei elvárják az iskolától a magas színvonalú nevelő-oktató munkát, gyermekeiktől pedig a helytállást, az iskolai követelmények teljesítését. A tanulásnak, a munkának presztízse van intézményünkben, és ennek az értéknek a fenntartásában a családi ház sokat segít.

A tanulóink családjai egy részének anyagi, szociális és kulturális helyzete differenciált, így nevelő-oktató munkánkhoz ehhez a helyzethez is igazodni kell. A tehetséggondozás mellett kiemelt szerepe van a különböző tantárgyakhoz kapcsolódó felzárkóztató programoknak.

A szülők az iskolai élet minden területén segítik munkánkat, támogatják célkitűzéseink megvalósítását. Tanáraink és a szülők együttgondolkodásának eredménye, hogy nevelő-oktató munkánk céljait a tanulók többsége esetében el tudjuk érni. (Lásd: Az országos kompetenciamérésen elért eredményeink.)

A szülői közösség anyagilag is támogatja intézményünket. Az "Értetek Gyakorló Általános Iskola Alapítvány" segíti a költségvetés szűkös keretéből nem finanszírozható feladatok ill. programok tárgyi feltételeinek biztosítását. Az alapítvány segíti az iskolában működő szakkörök, sportfoglalkozások eszközigényének biztosítását is.

A szülők rendszeres támogatását élvezzi az iskolai diáksportkör is. Évente családonként járulnak hozzá a szülők gyermekeik kedvezőbb sportolási körülményeik javításához, valamint a sportban kiemelkedő eredményeket elérő tanulók jutalmazásához.

Az iskola egészségügyi körülményeinek javításához is támogatást kapunk a szülők közösségétől. Rendszeres hozzájárulásukkal biztosíthatóak a megfelelő higiénés feltételek az intézményben.

Nevelőtestületünk többsége az átlagosnál jobb felkészültségű tanárokból áll. Munkájuk hatékonysága a nyolc évfolyam minden szintjén alapvetően befolyásolja a közoktatási és felsőoktatási feladatellátás sikerét, az intézmény partnereinek elégedettségét.

Alapfelkészültségük mellett folyamatosan részt vesznek továbbképzéseken, amelyek során a köznevelés, közoktatás legkorszerűbb tartalmi és módszertani lehetőségeivel, eljárásaival ismerkednek meg, hogy napi munkájuk során alkalmazhassák a megszerzett ismereteket.

A vezetőtanárok, a vezetőtanári feladatokat ellátó tanárok többségükben az ELTE TÓK gyakorlati képzését végzik, továbbá a finanszírozhatóság keretein belül az ELTE egyéb karainak gyakorlati képzésében is részt vesznek. Az egyéni pedagógiai gyakorlatok ellátásában a nevelőtestület minden tagjának van rendszeresen feladata.

Intézményünk tárgyi feltételei többnyire jónak mondhatók. Rendelkezünk mindazokkal a taneszközökkel, gépekkel, berendezésekkel, amelyek szükségesek a pedagógiai programunkban megjelölt nevelési-oktatási célok megvalósításához.

Gyakorlóiskolánk tantermeit folyamatosan látjuk el számítógéppel, kivetítővel, interaktív táblával, hogy a lehető legkorszerűbb technika segítse a nevelő-oktató munkát.

Iskolánkban szaktantermi rendszert működtetünk, ami közoktatási és felsőoktatási feladataink ellátásában igényes munkavégzésre ad lehetőséget.

Székhelyünkön iskolakönyvtár, telephelyünkön pedig jelentős letéti könyvanyag segíti az olvasás megszerettetését, az önálló ismeretszerzésre nevelést. Könyvtárunk gyűjtőköri leírásának megfelelően folyamatosan gyűjti a 6-14 évesek művelődési körének, tudományos igényének megfelelő könyveket, valamint elektronikus ismerethordozókat.

A testnevelés oktatására székhelyünkön két tornaterem áll a tanulók rendelkezésére a tanórai és a tanórán kívüli feladatok elvégzéséhez. Sajnos ezek a lehetőségek nem fedik le azokat az igényeket, amelyeket a nemzeti köznevelési törvény ezen a téren az iskoláktól megkövetel. Mindkét telephelyünkön sportpálya ad lehetőséget különféle labdajátékokra, a tananyaghoz kötődő feladatok megvalósítására, némiképp enyhítve a fentiekben jelzett teremhiányt. A játszótéren elsősorban a napközi otthoni foglalkozáson is résztvevő tanulók tölthetik el szabadidejüket.

1.5. Felsőoktatási feladatellátás

Gyakorlóiskolánk felsőoktatási feladata az ELTE pedagógusjelöltjeinek, kiemelten a TÓK tanítójelöltjeinek gyakorlati képzése. Intézményünk a gyakorlati képzés fontos, professzionális műhelye. A vezetőtanároknak, a karok oktatóinak és hallgatóinak együttműködése lehetőséget teremt a tanítójelölteknek arra, hogy a neveléshez, oktatáshoz szükséges gyakorlati képességeiket fejlesszék. Ezért kiemelten fontosnak tartjuk a nevelő-oktató munka szereplőinek szakmai együttgondolkodását. Gyakorlóiskolánknak tartalmilag meghatározó szerepe van a hallgatók gyakorlati képzése alapozó, indító szakaszában.

Iskolánkban a következő képzési formák kapnak helyet:

tanítói szak, nappali tagozat számára:

- egyéni komplex pedagógiai gyakorlat I-III. az 1-6. évfolyam osztályaiban és a napközi csoportokban;
- csoportos megfigyelések (bemutató tanítások) az 1-6. évfolyam osztályaiban a tantárgypedagógiákhoz és a neveléstudományi stúdiumokhoz kapcsolódva;
- csoportos tanítási gyakorlat I-II. az 1-6. évfolyam osztályaiban;
- műveltségterületi csoportos tanítási gyakorlat I-II. az 1-6. évfolyam osztályaiban;
- csoportos, ill. egyéni tanítási gyakorlat az 5-8. évfolyamokon a tanárképzés igényeihez kapcsolódva;
- zárótanítások a tanítóképzés végzős hallgatóinak;

tanítói szak, esti tagozat számára:

- egyéni tanítási gyakorlat I. az 1-4. évfolyamokon;
- csoportos megfigyelések az 1-6. évfolyamokon.

tanárképzés, nappali tagozat számára:

- 60 órás iskolai gyakorlat

Minden évben teret biztosítunk a TÓK által meghirdetett “Az évfolyam kiváló tanítója” verseny lebonyolításának.

Valamennyi képzési formában – de elsősorban a csoport előtti tanítási gyakorlatokon – alapvető a tanszékek és a vezetőtanárok műhelymunkaszerű együttműködése. A többéves közös tevékenység során ez a munkakapcsolat tartalmassá, gördülékennyé és hatékonyá vált. Vezetőtanáraink és a Tanítóképző Kar oktatói szorosán együttműködnek szakmai programokban, pályázatokban, illetve a Kar által szervezett projektek megvalósításában. A gyakorlati képzés TÓK által meghatározott tartalmáért és szervezéséért a tanítóképzésért felelős dékánhelyettes felügyelete mellett az igazgató a felelős. Munkáját különösen az igazgatóhelyettesek és a tanítóképzési koordinátor segíti.

Az ELTE többi kara gyakorlati képzése a Pedagógiai és Pszichológiai Kar irányításával működik. Intézményünkben a felső tagozatos igazgatóhelyettes látja el az operatív feladatok szervezését.

Iskolánk – szándékunk szerint – úgy ad mintát a tanító- és tanárjelölteknek, hogy részeseivé teszi őket egy gyermekközpontú, gazdag kulturális tartalmú nevelési-oktatási folyamatnak. Mintát ad diákjainknak is az emberi kapcsolatok terén, a számukra eddig ismeretlen tudás felfedezésének örömeiben, alkotó energiáik felszabadításában.

2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1. Nevelő-oktató munkánk alapelvei, értékei

Iskolánk 8 évfolyamos gyakorló általános iskolaként közoktatási és felsőoktatási feladatot is ellát. Nevelő-oktató munkánk középpontjában a személyiségfejlesztés áll. Ebből következően fő feladatunknak tekintjük tanítványainkat elindítani az önmegvalósítás útján, valamint ezzel párhuzamosan alakítani, formálni azt a közösséget, ami az egyén fejlődését segíti elő.

A fentiekben megjelölt alap- és szakfeladatunknak megfelelően iskolánkban együtt neveljük az alapképzésben résztvevő tanulókat a sajátos nevelési igényű, továbbá a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulókkal. Az együttnevelés során további hangsúlyt kap a személyiség- és közösségfejlesztés az egyén fejlődése szempontjából, hiszen ez az a közeg, ami segíti beilleszkedni a fiatal nemzedéket a felnőttek világába, a nemzet életébe.

A hallgatók tanítóvá, tanárrá válásának professzionális műhelyeként azokat a képességeket, személyiségjegyeket kívánjuk kialakítani, erősíteni hallgatóinkban, amelyek a tanítójelöltekben a tanulási folyamat irányítóit, a fentiekben megjelölt értékek közvetítőjét helyezik a nevelési-oktatási folyamat fókuszába.

Nevelési eszményképünk tartalmát az európai műveltség részeként megjelenő nemzeti kultúra adja. Hagyományos értékei és azok megőrzése mellett figyelemmel kísérjük változásait, gazdagodását. Nevelő-oktató munkánkban ennek átszarmaztatását tekintjük fő feladatunknak. Munkánk során kiemelt figyelmet kap a tanulók erkölcsi érzékének, szellemi-érzelmi fogékonyságának folyamatos fejlesztése.

Korunk a globalizáció kora. A megmaradásunk függ attól, hogy milyen erős nemzeti identitásunk. Ezért testületünk alapvető feladatának tekinti a hazafiság elvének kiemelt kezelését. Célunk a szülőföld szeretetére, a haza iránti hűségre nevelni tanítványainkat. Átadni nekik az ismereteket, melyek a tudomány, a művészet és a hétköznapi élet területein keresztül hazájuk értékeinek megismerését, ezen keresztül tiszteletét, szeretetét jelentik. Iskolánk tanórai és tanórán kívüli programjai tartalmazzák azokat a feladatokat, lehetőségeket, amelyek megoldásával, megvalósításával meg tudunk felelni ezeknek a követelményeknek.

Iskolánk nevelő-oktató tevékenységében további kiemelt helye van a gyermeki személyiség figyelembe vétele elvének.

Valljuk, hogy akkor lehet eredményes a tanulási folyamat, ha figyelembe vesszük a gyermek életkori sajátosságait, egyéni adottságait, ha tiszteljük egyéniségét. A gyermek személyiségének empátiás megértése nemcsak a gyermekkel szemben támasztható követelmények reális felállításához teremt megfelelő alapot, hanem az esetleges problematikus helyzetek kezelésében is elemi feltétel. Olyan humánus alapértékek közvetítését tartjuk kiemelten fontosnak, amelyek pozitív tanulási és magatartásmintákat

adnak a nem sérült tanulóknak, ugyanakkor a speciális szükségletű gyermekeket reális önértékelésre, képességeik maximális kibontakoztatására serkentik.

Az együttnevelés folyamatában a pedagógus–gyerek kapcsolat alapja a pontos empátiás megértés nyomában megvalósuló egyéni bánásmód. Ennek következtében a gyermek átéli, hogy megértik, törekvései indíttatását, célját ismerik. Törekszünk az ilyenfajta pedagógiai tevékenység következtében kialakuló racionális tekintély megszerzésére.

A nevelő vezető szerepe elvének érvényesülését abban a termékeny tanuló-tanár viszonyban látjuk, ami kettejük viszonyát párbeszéddé, aktív munkakapcsolattá formálja.

A fentiekben kiemelt nevelési elvek érvényesülésének további feltétele a tudatos, tervszerű nevelői tevékenység.

A tudatosság feltételezi a nevelő-oktató munka folyamatos felülvizsgálatát, szem előtt tartva a partnerközpontúságot is.

Tanterveink, tanmeneteink rendszeres felülvizsgálata, a bennük foglalt ismeretek, készségek tartalmának fokozatossága, az egymásra épülő tartalmak következetességének ellenőrzése adják a tervszerűség érvényesítésének lehetőségét.

Úgy gondoljuk, hogy a fenti elvek szem előtt tartásával, valamint következetes, pontos napi munkavégzéssel tud nevelőmunkánk tervszerű folyamat lenni.

Az utóbbi két alapelv különösen fontos a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók problémáinak felismerése, illetve a felismerést követő szakszerű fejlesztése területén. A pedagógiai szakszolgálatokkal való együttműködés adja meg a lehetőségét fejlesztő munkánk színvonalas végzésének.

Nevelésről vallott ars poeticánk sikerét abban látjuk, hogy nevelőtestületünk minden tagja magáénak vallja ezeket az elveket. Nevelő-oktató munkáját azzal a tudatossággal végzi, hogy biztos háttérként áll mögötte a közös tervezés során kialakított egységes szemléletmód, ami a nevelés alapelveire, céljára, tartalmára, értékeire, az alapvető nevelési módszerek alkalmazására vonatkozik.

2.2. Nevelő-oktató munkánk céljai, feladatai

- 2.2.1. Törekszünk a hagyományos értékek megőrzésére és továbbvitelére, különösen a tudás, a munka megbecsülésére, a morális értékek képviselőit, a nemzeti identitástudat alakítására, megerősítésére.
- 2.2.2. Célunk a gyermekek és a felnőttek kölcsönös tiszteletére nevelni tanítványainkat, akiknek viselkedését az egymás iránti tolerancia, empátia jellemzi; egyénné válásuk folyamata gazdag kapcsolatrendszeren keresztül történik.
- 2.2.3. Fontosnak tartjuk az önismeret kialakításának segítését, az iskolához való pozitív viszony kialakítását, a meleg, érzelemgazdag légkör megteremtését, ami biztonságos környezetet jelent a kiemelt bánásmódot igénylő tanulók számára is.
- 2.2.4. Fontos célunk, hogy egészséges életmódot folytató, életigenlő fiatalokat neveljünk.
- 2.2.5. Nagy hangsúlyt kívánunk adni a művészeti nevelésnek, ami a pszichikum, a személyiség alakulásának, az interiorizáció, és a tanulási képességek fejlődésének is jó ösztönzője minden tanuló számára.
- 2.2.6. A tanulási folyamatban igyekszünk, minél több lehetőséget biztosítani a tapasztalatszerzésre, a megismerés különböző módszereinek elsajátítására, önálló tanulási szokások kialakítására.
- 2.2.6. Kiemelt célnak tartjuk az anyanyelvi nevelést, az alapozó készség- és képességfejlesztést az anyanyelv és a matematika területén.

- 2.2.7 A tanulók kommunikációs képességeinek fejlesztésére törekszünk a tanórán és a tanórán kívüli nevelő-oktató munkánk folyamán is.
- 2.2.7. Célunk iskolánk nyitott szellemiségének fenntartása, amely mind tartalmi, mind pedig módszertani szempontból az új befogadását jelenti a klasszikus értékek megőrzése mellett.
- 2.2.9. Metodikánkban kiemelten szerepel a differenciálás, az egyéni adottságoknak, képességeknek megfelelő bánásmód, a gyermekek érdemi választási, döntési lehetőségeinek biztosítása, az alkotási kedv felkeltése és megőrzése.

2.3. A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

2.3.1. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges eszközök jegyzéke

Mindkét telephelyünkön felülvizsgáltuk a kötelező eszköz- és felszerelésjegyzékben foglalt taneszközök meglétét. Minden taneszköz, szemléltetőeszköz, oktatástechnikai és infokommunikációs eszköz rendelkezésre áll ahhoz, hogy a Nemzeti alaptantervben, valamint a helyi tantervünkben megfogalmazott célokat, fejlesztési feladatokat a megjelölt tananyagokon keresztül meg tudjuk valósítani.

Rendelkezünk olyan speciális tanulást, és mozgáskoordinációt fejlesztő eszközökkel, amelyek a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai fejlesztését segítik.

Valamennyi tantermünkre kiterjedő számítógépes hálózat működik mindkét épületünkben teljes körű internet-elérhetőséggel. Az osztályok némelyikében mobil, többségükben állandó számítógép-használati lehetőséggel rendelkezünk, amelyek biztosítják az információs és kommunikációs technológiák oktatásban való alkalmazhatóságát. Egyre több teremben/szaktanteremben van dokukamera, projektoros kivetítő és interaktív tábla. Ezek az eszközök a minimális eszközjegyzékben felsoroltakon túl lehetőséget adnak arra, hogy elektronikus úton felhasználható programok is alkalmazhatóak legyenek a nevelési-oktatási folyamatban.

Az informatika tantárgy oktatását két korszerűen felszerelt multimédiás informatika szaktanteremben végezzük.

Iskolánk könyvtára (székhelyünkön) és letéti könyvtára (telephelyünkön) valamint a szaktantermekben elhelyezett könyvek segítik a kutatómunkát. A több mint 20 ezer kötetnyi könyv, több számítógépes munkahely áll a nevelés-oktatás, valamint a tanórákra való felkészülésben a tanulók szolgálatára. Így a könyveken túl az elektronikus ismerethordozók is felhasználhatóak a tanulás, a személyiségfejlesztés folyamatában.

2.3.2. A nevelő-oktató munka eljárásai

A részletes kifejtését lásd a Helyi tanterv fejezet 5. pontjában.

3. A közösségfejlesztéssel, a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiség sokoldalú fejlődése a közösségen belül megy végbe. Az iskola közössége, az osztályok a gyermekek életében sorrendben a család után következő, egység. Azoknak az alakító hatásoknak a színtere, amelyek az egyének ill. a közösség között hatnak.

Ezek figyelembevételével tantestületünk tagjai kiemelt feladatuknak tartják a közösségfejlesztést a tanórákon és a tanórákon kívüli tevékenységekben egyaránt. Ez az az értékadó és értékőrző közeg, amelynek életkornak megfelelő fejlesztése biztonságot, motivációs bázist jelent a fejlődő személyiségnek. Tanáraink kiemelt feladatuknak tekintik az egyes tanulókra való odafigyelést, ami minta is egyben, hogy tanulóink, a közösség tagjai is ezt kövessék. Az integráció, az együttnevelés is pozitív magatartásmintákat közvetít. A speciális szükségletű tanulókat reális önértékelésre, képességeik maximális kibontakoztatására serkenti, a nem sérült gyermekek pedig megtanulják a hozzájuk való alkalmazkodást, segítségnyújtást. Az együttnevelés során fontosnak tartjuk az iskola pedagógusainak, a szülők és a tanulók közösségének együttgondolkodását a sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében. Fejlesztő munkánk során a hagyományos pedagógiai elveken túl iskolai életünk alábbi területei, lehetőségei adnak módot a sajátos nevelési igény felismerésére, ill. a felismert esetek megfelelő fejlesztésére.

Gyakorlat, hogy tanulópárok alakulnak egymás tanulmányi munkájának segítésére. Ezek a tanulópárok a tanórák napi feladatain túl projektek során is biztonságot adó forrást jelenthetnek a tanulóknak. A projektek megvalósítási folyamata újabb aktív, tanulást segítő kapcsolatok kialakulására, kialakítására is lehetőséget ad.

Iskolánk munkatervében a különböző munkaközösségek által adott javaslatok alapján sokrétű és gazdag program biztosít a tanulóknak különböző lehetőségeket a tanulásra, a tanulmányaikhoz, továbbá néphagyományainkhoz kapcsolódó tevékenységekre. Ezek a rendezvények, alkalmak lehetőséget adnak a tanulóknak megmutatni tudásukat más tevékenységekben, mint a tanulási színterek. Lehetőséget jelentenek arra, hogy gyakorolják ezeket a megnyilvánulási formákat, lehetőséget adnak arra, hogy szélesebb körben mutassák meg tudásukat, gyakorolják azokat a kompetenciákat, amelyeket a tanulás különféle színterein sajátjukká tesznek. A közösség tagjai számára pedig komoly motivációs bázist jelent a tagok széleskörű műveltsége: ez a közösség adja a társas kapcsolataik alapját jelentő barátokat, önmaguk is igyekeznek ennek a közösségnek az értékes tagjaivá válni, valamilyen területen felmutatni valamit.

A hasonló érdeklődésű tanulók a fentiekén túl iskolán kívüli programokon is részt vehetnek, illetve kérhetik az érdeklődésüknek megfelelő programok szervezését. Így kívánunk lehetőséget biztosítani az egyéni önállóságnak, és a közösségi önrányítás érvényre jutásának.

A mindennapos testnevelés keretében az osztályok heti 1-2 órájukat tömbösítetten kirándulás formájában teljesítik. Ezek a programok a testnevelő tanárok vezetésével zajlanak, de jó lehetőséget kínálnak az osztályfőnököknek is a közösség fejlesztésére. Lehetőséget jelent a szülők számára is, hogy jobban megismerjék azokat a tanulókat, akik gyermekeikkel egy közösségben végzik napi feladataikat.

Az önköltséges alapon szervezett osztálykirándulások, a táborozások, a különféle iskolai és iskolán kívüli programok mind-mind lehetőségét adják az egyén és a közösség más körülmények közötti megnyilvánulási formáinak. Igyekszünk gazdag választékát adni ezeknek a programoknak, hogy az alkalmi körülmények is újabb színteret adhassanak a szocializációnak, ill. az ezzel párhuzamosan végbemenő egyénné válás folyamatának is.

A közösségfejlesztés sajátos színtere az osztályfőnöki óra, melynek kidolgozott cél- és feladatrendszer, tananyagrendszere a személyiségfejlesztés sikerét, eredményességét szolgálja.

Hagyomány iskolánkban, hogy tanévenként az őszi nevelési értekezlet mindig az osztályközösségek személyiség- és közösségfejlesztési feladataival, helyzetével foglalkozik. Nem a szokásos értelemben vett „értekezlet”, hanem osztályközösségenként szervezett fórum, ahol találkoznak az osztályban tanító tanárok, és az osztályfőnök által adott összefoglaló helyzetelemzést követően információt, tapasztalatot cserélnek a közösséget, ill. az egyes

tanulókat érintő nevelési feladatok tekintetében. Így a más-más tantárgyakat tanító tanárok új adatokat kaphatnak egy tanulóról, kiderül(het)nek egyéni irányultságok, magyarázatot kaphatunk a személyiségfejlődésben bekövetkezett változásokra. A legfontosabb azonban az a lehetőség, hogy módunk van egységes eljárást kidolgozni egyes problémás esetek kezelésére, a segítségadás módjára.

A nemzeti köznevelési törvényben foglalt kötelezettségünknel fogva a szülőket a rendszeresen tartott fogadóórákon tájékoztatjuk a gyermekük személyiségfejlődését és tanulmányi előmenetelét érintő kérdésekről. Rendkívüli esetekben természetesen ezeken kívüli alkalmakkor is, más esetekben az igazgató bevonásával keresünk jó megoldást a gyermek számára. A fentiekben kifejtettek megmutatják, hogy az iskolai élet teljes időtartama alatt törekszünk arra, hogy minden tanulónknak adottságainak, képességeinek megfelelő fejlesztést biztosítsunk.

4. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

4.1. A sajátos nevelési igényű, és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő feladatok

Az iskolai élet különböző fokozataiban, a személyiségfejlődés egyes szakaszaiban különös odafigyelést jelent a sajátos nevelési igény és a beilleszkedési, tanulási ill. magatartási nehézségek kezelése. Az 3. fejezetben érintettük azokat a területeket, melyek lehetőséget adnak a megfelelő bánásmód megválasztására. Alapvetőnek tartjuk a szülőkkel folytatott konzultációt, valamint a pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét, a velük való konzultációt. Igyekszünk átérezni az ilyenfajta nehézségekkel küzdő gyermekeink természetét, feltárni érzelmi szükségleteiket, s egyéni bánásmódot és értékelési rendszert kialakítani számukra, hogy lehetőségük legyen az egyéni ütemű fejlődésre, fejlesztésre.

Iskolakezdekéskor fontos a szülők és a tanulók tájékoztatása intézményünk rendjéről. Ezt a folyamatot már az iskolába lépés előtt megkezdjük. Írásos tájékoztatót adunk iskolánkról; folyamatosan tartunk szóbeli tájékoztatót az azt igénylő szülőknek; bemutató tanításokat tartanak várhatóan az 1. osztályban tanító tanítók; a partnerközpontú működés érdekében igyekszünk lehetőséget biztosítani a tanító megválasztására; június első hetében szülői értekezlet keretében tájékoztatjuk a várható feladatokról, a beszerzendő taneszközökről stb. a szülőket; második osztály I. félévéig szöveges értékelés biztosítja az egyéni ütemű fejlődést és az egyén fejlődését mutató értékelést.

A felső tagozatba kerülést a leendő osztályfőnök óralátogatásai és az alsós osztályfőnökkel folytatott konzultációk előzik meg. Segítik a beilleszkedést a felsős tanulmányok kezdetekor azok a „biztos pontok”, melyeket már ismernek a tanulók.

Nevezetesen: iskolánk tantárgyfelosztásában azt az elvet igyekszünk érvényesíteni, hogy a lehető legkevesebb alkalommal változzon a gyermeket tanító tanár személye, így több tantárgy esetében is lehetőség van arra, hogy a tanár több tanéven keresztül folyamatos személyiség- és képességfejlesztést tudjon folytatni.

4.1.1. A sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelésének, oktatásának kiemelt területei:

- a lehetőségeknek megfelelő folyamatos, a lehető legnagyobb mértékű pozitív irányú értelmi és érzelmi fejlesztés;
- a tanulók egyéni képességeinek, eltérő fejlődési ütemének figyelembe vétele a

- nevelés, oktatás egész folyamatában, egyéni fejlesztési terv készítésével;
- a sérülésnek megfelelő terület fejlesztése gyógypedagógiai eszközökkel;
- a sérült részképességek folyamatos fejlesztése;
- a követelmények biztonságossá tétele egységes nevelési elvárások alkalmazásával;
- az egyéni szükségletek figyelemmel kísérése – támasz és segítségnyújtás a tanulási folyamatokban és az emberi törekvésekben;
- a speciális nevelési szükségletek kielégítése az iskolai élet minden területén;
- a közösségbe való beillesztés.

Mindehhez olyan iskolai légkört kell teremtenünk, amelyben mind a tanulók, mind a felnőttek jól érzik magukat, ahol az emberi kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti életét, elfogadva, a körülötte élők másságát.

4.1.2. A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók felismerésének folyamata

- a tantestület minden tagjának kötelessége a tanulók személyiségfejlődése, tanulmányi munkájának alakulása területén szerzett tapasztalatainak, észrevételeinek átadása az osztályfőnöknek, aki összegyűjti ezeket az adatokat és a megfelelő időben pedagógiai intézkedést kezdeményez az igazgatónál;
- különös odafigyeléssel kezeli a fentieket 1. és 5. osztályban;
- a személyiségfejlődés kritikus szakaszaiban az osztályfőnök folyamatosan egyeztet a tanuló helyzetének alakulásáról az osztályban tanító tanárokkal, szülőkkel, hogy a lehető legkorültekintőbben hozzák meg a fentiekben jelzett intézkedést.

segítésük rendje:

- az osztályfőnök gyűjti a tanuló személyiségfejlődésével kapcsolatos információkat;
- megbeszélést folytat a nevelőtestület tagjaival, a gyógypedagógussal;
- egységes nevelési eljárás megbeszélése;
- konzultáció a szülőkkel;
- szükség esetén a pedagógiai szakszolgálatok igénybevétele;
- a korábbi nevelési eljárás korrigálása a szakvéleményben foglaltaknak megfelelően
- az utazó gyógypedagógusok igénybevétele a tanulók szakszerű fejlesztése érdekében; a fejlesztési keretek megszervezése;
- a tanuló fejlesztése, felzárkóztatása kiscsoportos fejlesztés során;

Az integráltan nevelt tanulók tanulási zavarához gyakran társul beilleszkedési és magatartási zavar. Ennek lehet elsődlegesen organikus oka, mint például az idegrendszer gátló és serkentő hatásai egyensúlyának megbomlása miatt létrejövő hiperaktivitás esetében. Sokszor azonban a magatartási és beilleszkedési zavar másodlagosan keletkezik, a részképesség-gyengeségek talaján létrejövő tanulási zavarokra épülve. Gyakran tapasztalható, hogy amennyiben a gyermek problémáinak gyökerét nem ismerjük fel időben, sorozatos kudarcok érik az iskolában, s emiatt gyakran otthon is, s végül valóban nem képes sehová sem beilleszkedni, ami súlyos esetben devianciához vezethet. Kiemelkedően fontos a szerepe a korai felismerésnek és segítségnyújtásnak, hogy az előzőekben kifejtettek ne lépjenek működésbe. Nevelőtestületünk tagjai ezért a magatartászavaros tanulók korai kiszűrését, szakemberekhez irányítását is fontos feladatnak tartják.

4.1.3. Az iskolánkban folyó nevelés-oktatás fő feladatai a sajátos nevelési igényű gyermekek szempontjából

- az alapdokumentumok által szabályozott ismeretanyag elsajátíttatása az évfolyamok, osztályok, tantárgyi sajátosságok, egyéni különbségek figyelembe vételével;
- a mentális képességek fejlesztése a megismerő funkciók egyénre szabott terápiás jellegű korrekciójával;
- az ismeretek tartalmának, mélységének mindenkori aktualizálása a tanulócsoporthoz és az egyének kondíciójának megfelelően;
- a tanítás és nevelés szervezeti kereteinek szükség szerinti alakítása;
- a módszerek és tevékenységi formák optimális megválasztása a mindenkori pedagógiai tevékenység kívánalmainak megfelelően;
- a fejlesztési szakaszoknak megfelelő szűrő és diagnosztikus eljárások kidolgozása.

Ezeknek a feladatoknak a megvalósítása, alkalmazása a tanítási órákon, a tanórákon kívüli foglalkozásokon, valamint a fejlesztő foglalkozásokon valósulnak meg. Az együttnevelés során szoros együttműködésre törekszünk a gyermek diagnózisát felállító szakértői bizottságokkal, a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a tanuló fejlesztését végző utazó gyógypedagógussal, az iskolában működő fejlesztőpedagógussal, gyógypedagógussal, az osztálytanítókkal, tanárokkal, napközis nevelőkkel, valamint a tanulók szüleivel.

Az iskola gyógypedagógusa a szakértői bizottság diagnózisa és a gyógypedagógus által készített egyéni fejlesztési terv alapján végzi rehabilitációs, reedukációs munkáját. Segítséget nyújt a gyermek tanítóinak, tanárainak a diagnózis értelmezéséhez, a tanuláshoz szükséges segédeszközök, speciális fejlesztő programok kiválasztásához, javaslatot tesz gyógypedagógiai módszerek alkalmazására. Figyelemmel kíséri a tanuló haladását. A rehabilitációs, reedukációs foglalkozások keretében az egyéni fejlesztéseken túl részt vesz a tanuló tanórai differenciált foglalkoztatásában, így is segítve a tanítók, tanárok munkáját, a gyermek beilleszkedését. A szülők számára segítséget nyújt a diagnózis értelmezéséhez, konzultál a szülővel a fejlesztés eredményeiről, segíti a szülőt a probléma elfogadására, a gyermekkel szembeni reális elvárások, követelmények kialakítására.

A tanítók, szaktanárok a tananyag feldolgozása, a képességek fejlesztése során figyelembe veszik a tantárgyi tartalmak egyes sajátos nevelési igényű, ill. más tanulási zavarral küzdő tanulók csoportjaira jellemző módosulásait. Szükség esetén a gyógypedagógussal együttműködve egyéni tantárgyi fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. Az oktatás során individuális módszereket, technikákat (differenciált foglalkoztatás, kooperatív tanulási technikák alkalmazása, páros munka, fejlesztő programok, feladatlapok) alkalmaz. A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően érvényesíti a méltányos számonkérési, értékelési ill. átmeneti felmentési lehetőségeket minden esetben a tanulók távlati érdekeinek figyelembe vételével.

Mindehhez olyan iskolai légkört kell teremteni, amelyben mind a tanuló, mind a felnőtt jól érzi magát, ahol az emberi és társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti iskolai életének mindennapjait.

A tanulóknak szükségleteikhez igazodva a szakértői jelentésben előírtaknak megfelelően biztosítjuk a rehabilitációs időkeretet. A pedagógiai célú rehabilitációs foglalkozások fajtáit és óraszámát – az éves órakeret függvényében, a rászoruló tanulók szükségleteinek ismeretében – tanévenként munkatervben rögzítjük, a konkrét fejlesztési órarendeket is tanév elején állítjuk össze.

A rehabilitációs foglalkozásokat többnyire kiscsoportos formában tartjuk. A foglalkozások tapasztalatai során a fejlesztést végző tanár kiemelten fontos feladata a pedagógiai diagnosztizálás, amit a fejlesztési tervben rögzít a fejlesztőpedagógus.

4.1.4. A fejlesztés szervezeti keretei

A sajátos nevelési igényű tanulók, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók rehabilitációs foglalkozásainak időbeosztását a gyógypedagógus az osztálytanítókkal, osztályfőnökökkel és a tagozat igazgatóhelyettesével konzultálva határozza meg. Az egyeztetés az utazó gyógypedagógus(ok) óráinak meghatározására, valamint a intézmény saját gyógypedagógusának tanórákon való részvételére, tanítóval, tanárral való közös nevelő-oktató munkájára terjed ki.

Az egyéni rehabilitációs foglalkozást elsősorban az utazó gyógypedagógusok tartanak. (Tekintettel a sajátos nevelési igényű tanulók létszámára.) A foglalkozásoknak állandó helyet és időt jelölünk meg, ami egy megbízható heti ritmus kialakításának alapja.

Kiscsoportos fejlesztést saját gyógypedagógusunk, valamint a fejlesztő tevékenységbe bekapcsolódó saját tanáraink végeznek. A csoportok kialakításánál fontos szempont, hogy hasonló fejlettségi szinten álló tanulók, ill. hasonló nehézségekkel küzdő tanulók alkossák a csoportot. Homogén összetételük eredményesebb fejlesztést tesz lehetővé.

A tanóra keretein belül a gyógypedagógus részvételével együtt folyó nevelő-oktató munkára nyitott nevelőtestületünk. Az együttnevelés folyamatában nagyon eredményes tud lenni ez a fajta páros óravezetés, hisz a segítségre szoruló tanuló a többi társával azonosan tud haladni a jelenlevő, és neki segítséget adó gyógypedagógus iránymutatásával.

4.2. A tanulásban lemaradók, a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása

A nemzeti köznevelési törvény az általános iskola számára kötelező feladattá teszi a középiskolára való előkészítést. Ebből adódóan kiemelt figyelmet fordítunk a lemaradó tanulókra és a tanulási nehézségekkel küzdőkre.

Nevelő-oktató munkánk céljai között szerepel a differenciált tanulásszervezés keretében megvalósuló páros munka, csoportmunka és egyéb kooperatív tanulásszervezési eljárások, amelyek lehetővé teszik tanórákon a képességek szerinti foglalkoztatást. Tanórán kívül is segítjük a lemaradókat tanulópárok kialakításával, korrepetálások, felvételre felkészítő foglalkozások szervezésével. (Különösen a középiskolai felvételi tárgyaiból: magyar nyelvből, irodalomból és matematikából.) Szükség szerint alkalmi felzárkóztató foglalkozásokat is szervezünk.

Az iskolánkban rendszeres logopédiai foglalkozáson vesznek részt az erre rászorulóknak.

Iskolánk tanárai a nevelési tanácsadók és a szakértői és rehabilitációs bizottságok szakmai javaslatai, valamint saját helyzetelemzésük alapján végzik fejlesztő tevékenységüket.

A pedagógiai szakszolgálatok segítségét vesszük igénybe a problematikusabb esetekben. Rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulóink szüleivel, hogy a szakszolgálatok javaslatait azonosan értelmezzük.

- Felismerésük, segítségük rendje az 4.1. pontban fogalmazottak szerint.

4.3. A képességfejlesztés, a tehetséggondozás feladatai

Iskolánk tanulói között több olyan tanuló van, akik valamely területen kiemelkedő adottságokkal rendelkeznek. Számukra is továbbfejlődési lehetőséget jelent a korábbiakban kifejtett differenciált tanulásszervezési eljárás keretében megvalósuló nevelési-oktatói forma.

Nevelő-oktató munkánk során törekszünk olyan lehetőségek biztosítására, amelyek következtében a tanulóban egyre jobban mélyül a tudásvágy és a tevékenység iránti igény. Az életkornak megfelelő tartalmakat kínáló szakköröket, tanfolyamokat, kiállításokat, házi bajnokságokat szervezünk a számukra, hogy lehetőséget adjunk képességeik fejlesztésére. Tanulmányi versenyekre, sportversenyekre készítjük fel őket, hogy iskolán kívüli környezetben is próbára tehessék tudásukat. Újabb feladatok elé állítjuk ezzel őket, tevékenységre, munkára nevelve tanítványainkat.

Eredményességünk mértékét az olyan tanítványaink számának magas volta jelzi, akik egyre magabiztosabbak az önálló ismeretszerzésben, akik törekednek e folyamat alaposságának fejlesztésére, akik megtanulják a körülöttük levő környezet lehetőségeit saját fejlesztésük érdekében felhasználni.

Iskolánkban szinte minden tantárgy keretében működnek képességfejlesztő, tehetséggondozó foglalkozások. Az elért eredményeket iskolánk honlapján hozzuk a szülők és az iskola iránt érdeklődők tudomására.

A tehetséges tanulók felismerése: - tanítói, szaktanári kötelesség

A velük való foglalkozás formái: - differenciált tanulásszervezés
- eseti foglalkozás
- rendszeres foglalkozás

4.4. A szociális hátrányok enyhítésével, a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az e területen jelentkező feladatainkat a gyermekvédelmi felelős koordinálja.

Azokkal a tanulókkal foglalkozik, akik környezeti nehézségek, vagy saját fejlődésük rendellenességei miatt gyermekvédelmi beavatkozás nélkül nem tudnának beilleszkedni az osztályközösségbe. Személyiségfejlődésük figyelemmel kísérése a tantestület minden tagjának kiemelt feladata. Kollégáink folyamatosan tájékoztatják az osztályfőnököt, a gyermekvédelmi felelőst tapasztalataikról. A már említett őszi nevelési értekezleten alkalom nyílik az észrevételek összegzésére, a személyiségfejlesztés irányát meghatározó döntéshozatalra.

A családdal való együttműködés arra szolgál, hogy elősegítse a gyermek családban történő nevelkedését, esetleges veszélyeztetettségének megelőzését. Amennyiben a tanuló tanulási, magatartási zavarai szociális eredetűek, akkor a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartás eredményes lehet. Amennyiben nem, akkor feltétlenül szükség van a tanuló komplex vizsgálatára, bevonva az iskolapszichológust és a nevelési tanácsadó szakembereit.

Nagyobb figyelmet fordítunk az elvált, vagy válófélben levő családok gyermekeire, az egyéb körülmények miatt hátrányos helyzetű tanulókra, hogy a megfelelő időben fordulhassanak segítségért a kerületek szociális ellátó szolgálataihoz.

A szociálisan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos problémák megoldásában a kulcsszerep az osztályfőnöké, aki ha szükséges a szülőkkel történő beszélgetés során tájékozódni próbál a tanuló családi helyzetéről. A gyermekvédelmi felelőssel konzultálva javaslatot tesz a családnak a lehetséges szociális juttatások igényléséről: kedvezményes (esetleg ingyenes) étkeztetés, tankönyv-támogatás, rendszeres illetve rendkívüli pénzbeli támogatás igényléséről a területileg illetékes önkormányzatoktól.

Iskolánk alapítványai is adnak támogatást a rászoruló gyermekeknek a nyári táborokon és a tanulmányi kirándulásokon, egyéb programokon való részvétel költségeinek enyhítéséhez.

A veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű és a szociális hátrányokkal küzdő tanulók felismerésének folyamata:

- a tantestület minden tagjának kötelessége,

- az észrevételek megtétele az osztályfőnöknek,
- különös figyelemmel az 1. és 5. osztályban,
- a gyermek helyzete alakulásának megfelelően.

Segítésük rendje:

- az osztályfőnök gyűjti az információkat,
- az osztályfőnök jelenti a gyermekvédelmi felelősnek,
- a gyermekvédelmi felelős a megfelelő intézkedést kezdeményezi az igazgatónál,
- tantestületi konzultáció az őszi nevelési értekezleten, igény szerint máskor is;
- egységes nevelési eljárás megbeszélése,
- konzultáció a szülőkkel, gyermekjóléti szakszolgálatokkal, önkormányzattal,
- a korábbi nevelési eljárás korrigálása.

5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, a osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

5.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógusok helyi intézményi feladatai egyrészt az adott tanévhez kötötten iskolánk munkatervében fogalmazódnak meg. Ezek a feladatok részben a munkaközösségek javaslatára, részben pedig az iskola vezetésének javaslataira kerülnek a munkatervbe. Végleges változatuk a nevelőtestület támogatását bírva válik az adott évben teljesítendő feladattá. (Lásd: éves munkaterv)

A helyi intézményi feladatok másik része iskolánk sajátos feladatellátásából következik.

A vezetőtanárok a tanító- és tanárképző karok hallgatóit fogadják az adott tanévek gyakorlati képzési programjának megfelelő gyakorlatokra. Munkájuk a tanítások előkészítéséből, a megtartott órák értékeléséből, minősítéséből, valamint a teljes iskolai gyakorlat munkájában való részvétel minősítéséből áll.

A módszertani kurzusok adott szakaszában csoportos hospitálásokra fogadják a hallgatókat. Ezekon túlmenően az egyéni és csoportos megfigyelések is intézményünkben zajlanak.

Felsőoktatási feladataink ellátása nemcsak a vezetőtanárok munkáját foglalja magába, hanem a nevelőtestület minden tagjával szemben sajátos feladatok ellátását jelenti:

- az egyéni vagy csoportos megfigyelésekre fogadják a tanítóképző kar hallgatóit;
- a napközis nevelők felkészítik a hallgatókat szabadidős foglalkozások megtartására, majd elemzik, értékelik a megtartott foglalkozást;
- a könyvtáros tanár tankönyvek és szakirodalom ajánlásával segíti a hallgatók munkáját a tanév során.

Beiskolázással kapcsolatos tevékenységek:

- alsó tagozaton minden pedagógus aktívan részt vesz a leendő elsősöknek és szüleiknek rendezett programokon (Ovisuli, Nyílt nap);
- felső tagozaton felvételi előkészítő foglalkozások megtartásával segíti a tanulók sikeres középiskolai beiskolázását;
- tanácsokkal látja el a tanulókat és szüleiket a helyes középiskola kiválasztásával kapcsolatban.

Az alsó és felső tagozat közötti váltás megkönnyítése érdekében

- az érintett osztályfőnökök rendszeres kapcsolatot tartanak fenn egymással;

- mivel a felső tagozatba való átmenet új épületbe való átmenetet is jelent, az érintett osztályfőnökök épületlátogatást szerveznek a negyedikesek számára;
- a felsősök alkalmanként közös programokon fogadják a negyedikeseket, az alsósokat;
- az alsósok búcsúztatják a nyolcadikosokat a tanév utolsó szerdáján: alsós iskolatársaiktól, az épülettől és alsós iskolaéveiktől (Nyírfácska-program).

A megfelelő kommunikáció kialakításával kapcsolatos helyi intézményi feladatok:

- az iskola programjainak, rendezvényeinek audiovizuális vagy IKT eszközökön való rögzítése a honlapon való közlés céljából;
- a tanulmányi és sportversenyek eredményeinek folyamatos rögzítése és a honlapon való megjelenítése a munkaközösség-vezetők feladata;
- az iskola honlapjának gondozása az ezzel a feladattal megbízott személy feladata,

A felső tagozaton tanító tanárok és a pedagógiai asszisztensek sajátos feladata intézményünkben, hogy az A épületben levő testnevelés órákra és az ebédelésre átkísérjék a felső tagozatos osztályokat, illetve az órák végeztével a biztonságos visszajövetelt is ők biztosítják.

5.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Egy osztályt és annak tanulóit érő iskolai fejlesztő hatások koordinálása; a nevelési tényezők összefogása a tanulók személyiségének a pedagógiai programban megfogalmazott értékrend szerint való fejlesztése érdekében. Az osztály közösségi életének szervezése.

A legfontosabb felelőségek és feladatok:

Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg határozott időre. Munkáját az iskola pedagógiai programja és éves munkaterve alapján végzi. Az osztályfőnök felelős vezetője a rábízott tanulócsoporthoz. Feladata a tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése, közösségi tevékenységük irányítása; önállóságuk, öntevékenységük és önkormányzó képességük fejlesztése.

Nevelőmunkáját folyamatosan tervezi, ennek írásos dokumentuma a helyzetelemzés és az osztályfőnöki órák tématerve, amelyeknek formai, szerkezeti követelményeit az osztályfőnöki munkaközösség határozza meg.

Személyiség- és közösségfejlesztő munkája, az iskola pedagógiai programjában preferált alapértékek osztályban való elfogadtatása érdekében:

- Törekszik tanulói személyiségének, családi és szociális körülményeinek alapos megismerésére, a szülők iskolával szembeni elvárásainak, a gyerekekkel kapcsolatos ambícióinak megismerésére.
- Feltérképezi az osztály szociometriai jellemzőit, az osztályon belül uralkodó értékrendet.
- Együttműködik az osztályban tanító szaktanárokkal, napközis nevelőkkel.
- Látogatja osztálya tanítási óráit. Tapasztalatait, észrevételeit, az esetleges konfliktusokat az érintett nevelőkkel megbeszéli.
- Az őszi nevelési értekezleten az osztályban tanító tanárokkal megvitatja az osztály neveltségi szintjével kapcsolatos helyzetet. Egyeztetni az egyes tanulók esetében alkalmazandó pedagógiai eljárásokat.
- Az osztályozó konferenciákon ismerteti a tanulócsoporthoz helyzetét, neveltségi szintjét, tanulmányi munkáját, magatartását, szorgalmát.
- Gondot fordít arra, hogy osztálya tanulói érzék el a képességüknek megfelelő szintet a tanulásban. Havonta az osztállyal együtt értékeli a tanulók tanulmányi előmenetelét, magatartását, szorgalmát.

- Segíti, szervezi a tanulásban lemaradók felzárkózását. Tájékoztatást ad a szülőknek az pedagógiai szakszolgálat igénybevételeének lehetőségéről.
- Tiszteletben tartja a gyerekek emberi méltóságát; gondoskodik arról, hogy az osztály közösségi tevékenysége során alkalmat teremtsen minden tanulónak a közéleti szereplésre való felkészülésre.
- A helyi tantervben meghatározott órakeretben osztályfőnöki órát tart. Ezt használja fel az osztályban adódó szervezési és pedagógiai problémák megoldására.
- A tanmenetben tervezett témák feldolgozására alaposan felkészül, és a tanulók érdeklődésének figyelembevételével kezeli azokat.
- Felkészíti osztályát az iskola hagyományos rendezvényeire, ünnepeire.
- Segíti az iskolai diákönkormányzat munkáját, felkelti a tanulóknak az iskolai közéleti tevékenység iránti érdeklődést.
- Folyamatosan törekszik osztályában a társadalmi munkamegosztás megismertetésére. A gyerekek életkorának megfelelően szakmai ismertetésekkel, önismereti gyakorlatokkal készíti fel tanulóit a pályaválasztásra.
- Törekszik a család és az iskola nevelőmunkájának összehangolására, együttműködik a szülőkkel.
- Évente két alkalommal szülői értekezletet, valamint az iskola munkatervében meghatározott időpontokban fogadóórát tart.
- Elvégzi az osztályfőnök adminisztrációs teendőit, felel az osztálynapló szabályszerű, naprakész vezetéséért, a törzslapok rendeletnek megfelelő vezetéséért.
- A hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett tanulók segítése érdekében együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, gondoskodik számukra szociális és tanulmányi segítség nyújtásáról.
- Havi rendszerességgel ellenőrzi az érdemjegyek beírását az ellenőrzőbe, tájékoztató füzetbe, továbbá azt is, hogy a tanulók szüleikkel aláírták-e a jegyeket és az egyéb bejegyzéseket.
- Regisztrálja és összesíti a tanulók hiányzásait, adatokat szolgáltat osztályáról az iskolai statisztika elkészítéséhez.
- Elvégzi a tanulók továbbtanulásával kapcsolatos adminisztratív teendőket.

6. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Iskolánkban a tanév folyamán csak a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletben előírt tanulmányok alatti vizsgákat jegyezzük. Ennek értelmében osztályozóvizsgát, javítóvizsgát és különbözeti vizsgát tartunk.

Osztályozóvizsga – a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII. 31.)

EMMI rendelet 64. § (1)-(3) bekezdésében foglaltak szerint szerveződik.

Különbözeti vizsga – a fentiekben hivatkozott rendelet (5)-(6) bekezdése szerint szerveződik.

Különbözeti vizsgát kérünk azokban az esetekben, ha a tanuló más képzési szerkezetű iskolából jön, illetve ha tanulmányi teljesítménye jelentősen különbözik az iskolai teljesítmények átlagától. Ilyen esetekben azokból a tantárgyakból kérünk különbözeti vizsgát, amelyek eredménye jelentősen eléri az iskolaitól. A vizsga írásbeli; a körülmények ismeretében szóbeli is lehet, ha az a tanuló számára kedvezőbb. A felvételtől a szaktanárok véleményének meghallgatását követően az igazgató dönt.

Javítóvizsga – a fentiekben hivatkozott rendelet (7)-(8) bekezdése értelmében és időben

tehető.

A vizsgák idejéről írásban tájékoztatjuk a vizsgázót a fenti szabályozásnak megfelelően.

7. A felvétel, az átvétel helyi szabályai

Az elsős beiskolázás a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 50. és 51. §-a alapján történik. Iskolánkba azokat az iskolaérettséget bizonyító óvodai nyilatkozatokkal rendelkező tanulókat vesszük fel, akiknek szülei iskolánkat választották.

Lehetőséget adunk a szülőknek arra, hogy gyermekük felvételét előzetesen írásban jelezzék. A január, február és március hónapokban tartott Ovisuli nevű foglalkozások során lehetőséget kapnak a jelentkező óvodások, hogy bepillantást nyerjenek iskolánk életébe, hogy találkozzanak azokkal a tanítókkal, akik várhatóan első osztálytól tanítani fogják őket. A beiratkozás előtt nyílt napon - két alkalommal egy-egy délelőtt során – ismerhetik meg a leendő szülők tanítóink munkáját. Ezt követően megerősíthetik, vagy megszüntethetik jelentkezési szándékukat. Azokat a tanulókat vesszük fel iskolánkba, akiket a fentiekben jelzett bemutatkozási időszak után szülei ebbe az iskolába szeretnének beírni.

Az iskolában a tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van, amennyiben az adott évfolyamon/osztályban van betöltetlen férőhely, és amennyiben a szülők vállalják az iskola sajátosságaival együtt járó követelményeket, elvárásokat, és amennyiben gyermekük személyisége megfelel ezeknek. Tanuló és iskola, illetve osztály kölcsönös megfelelésének lehetőségét teremtjük meg azzal a lehetőséggel, hogy felvétel előtt 1-2 napra „vendégtanulónaként” fogadjuk a jelentkezőt iskolánkban. A tapasztalatok szülői, tanári megbeszélése, egyeztetése után születik meg a döntés az átvételről.

Abban az esetben, ha a jelentkező tanulmányi átlageredménye jelentősen eltér iskolánk tanulmányi átlagától különbözeti vizsgát kérünk a tanulótól.

Különbözeti vizsgát kérünk az iskolánkba jelentkező tanulóktól abban az esetben is, amikor az általános iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az az iskolatípus változtatásával is jár. A különbözeti vizsgák szabályait lásd a 6. pontban.

A felvételnél vagy átvételnél előnyt élvezhet az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja.

Különleges helyzetnek minősül, ha a tanuló

- a) szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy
- b) testvére az adott intézmény tanulója, vagy
- c) munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található, vagy
- d) az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.

A felvétel és az átvétel szabályai sajátos nevelési igényű tanulók esetében

Iskolánk nyitott az Alapító Okiratunkban meghatározottaknak megfelelő sajátos nevelési igényű tanulók átvételére. Ebből következően felvesszük azokat a tanulókat, akiket a szakértői bizottságok hozzánk irányítanak, és nem haladnak túl azon a létszámkereten, amit iskolánk kezelni tud. Amennyiben ezeken a kereteken belül van a megkeresés, az átvétel, a felvétel folyamatos.

Az iskola jellemzőiről, a nálunk folyó fejlesztési lehetőségekről részletes tájékoztatást adunk a szülőknek. Ismertetjük nevelési elveinket, elvárásainkat. Amennyiben ezek ismeretében,

továbbá a szakértői bizottság javaslata alapján a szülő iskolánk mellett dönt, jöhet létre a felvétel, ill. az átvétel.

8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény egyéb partnerei kapcsolattartásának formái

Az intézmény eredményes működését a tanulói teljesítményeken, tanulmányi, tantárgyi átlagokon, kompetenciamérési eredményeken túl a szülők, tanulók, tanárok elégedettsége méri. Iskolánk fontos feladatának tekinti ezeknek az információknak a folyamatos figyelemmel kísérését, változását, az iskola nemzeti köznevelési törvényben meghatározott kötelességeinek teljesítését, az egyetemi karok gyakorlati képzése feladatainak ellátását és a szülők igényeinek egymáshoz közelítését.

A fentiekből következő feladataink a következők:

8.1. A partnerek elégedettségének, igényének mérése

A mérés és elemzése jelenti azt az alapot, ami a partnerközpontú működés biztosítéka. Folyamatos figyelésével tud az intézmény partnereivel jó kapcsolatot fenntartani.

Iskolánkban kidolgozott kérdőíves rendszere van a partnerek – tanulók, szülők, tanárok, egyetemi hallgatók, egyetemi oktatók – elégedettségének mérésére.

8.2. A partnerekkel folytatandó kommunikáció kiépítése

A fenti időszakos méréseken túl folyamatos kapcsolattartásra is szükség van a nevelő-oktató munka napi gyakorlatában. A szükséges információk áramlásának biztosítása elemi feltétele a munkavégzésnek. Fontos tehát az információk belső áramlásának rendszerét megtervezni, folyamatosan felülvizsgálni. Iskolánkban a partnerekkel folytatott folyamatos kommunikáció rendszerét az alábbi táblázat mutatja:

A partnerek megnevezése	Kapcsolattartó	Kommunikációs fórum	Gyakoriság
fenntartó	igazgató igazgatóhelyettesek	értekezlet megbeszélés levelezés telefonkapcsolat	folyamatos
pedagógusképző karok	igazgató igazgatóhelyettesek	értekezlet megbeszélés telefonkapcsolat	folyamatos
szülők	igazgató igazgatóhelyettesek osztályfőnökök szaktanárok	SZMK-választmány fogadóórák szülői értekezletek	évente 2-szor félévente/hetente évente 2-szer félévente/hetente
tanulók	DÖK minden diák	DÖK-gyűlés iskolagyűlés iskolai honlap hirdetőablák osztályfőnöki órák	folyamatos

egyetemi karok hallgatói	minden hallgató	közös tájékoztatás órák után	folyamatos
nevelőtestület	igazgató igazgatóhelyettesek	értekezletek nev. értekezletek munkaközösségi ért.	hetente munkaterv szerint évente 2-szer igény szerint
technikai dolgozók	igazgató gondnok tanárok	megbeszélés	folyamatos

Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az igazgatóságnak állandó munkakapcsolatban kell állnia fenntartójával, az Eötvös Loránd Tudományegyetem megfelelő szervezeti egységeivel, ill. azok vezetőivel, dolgozóival.

Ezeken túl munkakapcsolatban van:

- a XII. kerületi Klebelsberg Intézményfenntartó Központ képviselével,
- a XII. kerület pedagógiai szakmai szolgáltatójával,
- a XII. kerületi nevelési tanácsadói szolgálattal,
- a XII. kerületi gyermekjóléti szolgálattal,
- az ÁNTSZ XII. kerületi képviselével,
- a XII. kerületi gyermekorvosi rendelő gyermekorvosaival,
- a XII. kerületi gyermekfogászati fogorvosával,
- a Solti György zeneiskolával,
- az iskolánkban hitoktatást folytató egyházak képviselőivel,
- a XII. kerület művelődési intézményeivel.

Kapcsolatot tart továbbá minden olyan intézménnyel és szervezettel, amely az iskola céljainak megvalósítása tekintetében lehetőséget jelent az iskolának a színvonalasabb működésre valamely területen.

A kapcsolattartás rendszeres, kölcsönös és személyes attól függően, hogy a felkérés tárgya milyen gyakoriságot igényel.

Formája és módja a hivatalosan szokásos rend szerinti megkeresés.

A nemzeti köznevelési törvény vonatkozó bekezdésében foglaltak értelmében az intézmény helyiségeiben párt, politikai célú mozgalom vagy párthoz kötődő szervezet nem működhet, továbbá nevelő-oktató munka időtartama alatt párt vagy párthoz kötődő szervezettel kapcsolatba hozható politikai célú tevékenység nem folytatható. – A rendelkezést iskolánk támogatja, betartja.

9. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

9.1. A közösség és egyén viszonya

A közösségfejlesztés fontosságát részben kifejtettük már a 3. pontban, a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink meghatározásakor. A terület fontosságát jelenti önmagában az a tény is, hogy a személyiségfejlesztés során is az egyik kiindulópontnak tartjuk azt a közösséget, annak a közösségnek a jellemzőit, amelyben a tanulói személyiség fejlődik, változik.

Az iskola nagyobb közösségeinek vizsgálata során a közösségfejlesztésnek a fentiekben hivatkozottakon túl más területei is érvényesülnek. Az alábbiakban az itt jelentkező lehetőségeket nevezzük meg,

Célunk, hogy tanulóink megtanuljanak összhangot teremteni az egyéni célok és a közjó között. Magatartásukat hassa át a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség és a méltányosság.

Célunk, hogy életkoruknak megfelelően vegyenek részt az iskola közügyeiben, ennek érdekében fejlesztjük kreativitásukat, önálló kritikai gondolkodásukat, vitakultúrájukat. Kiemelten kezeljük a kölcsönös elfogadást elősegítő tanítás- és tanulásszervezési eljárások megismerését és a napi gyakorlatban történő alkalmazását. Pl: kooperatív munkaformák, projektek .

Napjainkban egyre gyakoribb az egyszülős családmódel. A „második” házasságok következtében is keletkeznek új családok. Ezek mindegyike előfordul egy osztály közösségén belül a hagyományos családmódellel együtt. Kiemelt feladatunknak tekintjük a családi közösségek megbecsülését, a harmonikus családi minták közvetítését. Az iskolai nevelő- oktató munka keretei között is igyekszünk felkészíteni tanulóinkat a harmonikus családi életre és a felelős párkapcsolatra. Konfliktuskezelési eljárások megtanításával segítjük az egyén és a közösség között esetleg fellépő problémák megoldását.

Tanulóink személyiségfejlesztésében célunk a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kifejlesztése. Kiemelt értékek: együttérzés, együttműködés, önkéntes feladatvállalás, segítő magatartás, személyes előítélet legyőzése, kompromisszumkészség.

Az intézmény több épületben történő elhelyezkedése indokolja a közösségépítés olyan eseményeit, ahol tanulóink együttműködése, együttes jelenléte lehetséges. Minden évben közösen kerül megrendezésre az évnitó és évváró ünnepség. Több olyan rendezvényt tartunk, ahol a különböző tagozatok és a Kar hallgatói közreműködőként vesznek részt. Pl. A magyar népmese napja, zenei világnap, szüret, az őszi népszokásokhoz kapcsolódó programok, karácsonyi koncert, jótékonyági gála, farsangi mulatság, Szent Patrik-napi rendezvény, Nyírfácska- program.

Fontos számunkra olyan események szervezése, ahol tanulóink átélhetik a közösséghez tartozás érzését, az iskolai hagyományok ápolásának, továbbvitelének jelentőségét. Ilyenek az ünnepekhez kapcsolódó rendezvények. Megteremtjük annak lehetőségét, hogy a közösség elé példaképek állítsuk kiemelkedő tanulókat vagy tanuló csoportokat teljesítményükért. Pl. Dicsőségkönyvbe kerülő tanuló bemutatása, Táncsics-díj átadása, tanulmányi- és sportversenyek díjainak átadása.

A tanuló az iskolai Diákönkormányzat keretei között kezdik megtanulni az érdekvédelem módját. (Lásd: 10. pont) Munkájukat tanár segíti, irányítja.

10. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, a jogok gyakorlásának rendje

A tanuló neveléssel-oktatással összefüggő közös érdekeik képviselőjére a házirendben meghatározottak szerint diákköröket hozhatnak létre. Döntési jogkör gyakorolnak – a nevelőtestület véleményének meghallgatásával – saját közösségi életük megszervezésében, tisztségviselőik megválasztásában. Jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban. (A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 48. § (1), (2) bekezdés szerint.)

Az iskola tanulói a diákok érdekeinek képviselőjére diákönkormányzatot működtetnek. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. A diákönkormányzat munkáját tanár segíti, aki a diákönkormányzat megbízása alapján eljárhat a diákönkormányzat képviselőjében. A diákönkormányzat működését jogszabályokban meghatározott módon gyakorolja. (A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 48. § (3) bekezdés)

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a házirend elfogadása előtt.

(A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 48. § (5) bekezdés.)

A diákönkormányzat havi rendszerességgel ülésezik a diákönkormányzatot segítő tanár közreműködésével. Elmondják az iskola működésével kapcsolatos aktuális tapasztalataikat, javasolataikat. Egyeztetik egymással az iskola munkatervében szereplő következő iskolai programok lebonyolításában szükséges diákszerepeket, feladatokat. Javaslatokat tesznek a megtartott rendezvények színvonalasabb, hatékonyabb bonyolítására, továbbá új javaslatokat fogalmaznak meg a jövőbeli iskolai programok szervezésére vonatkozóan.

Ezen alkalmak során gyakorolják a véleménynyilvánítás tartalmát, formáját. Megismerik azokat a kereteket, amelyek között javaslataikkal, ötleteikkel segíteni tudják az iskola működését.

11. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

11.1. Az egészségfejlesztés céljai, feladatai

Az egészségnevelés célja, hogy a tanulók egészséges életviteléhez szükséges szokások kialakításán túl járuljon hozzá a harmonikus személyiség kialakításához, azoknak a szükségleteknek a kialakításához, amelyek szabályozzák a tanulók napi életrendjét.

Célunk, hogy megtanítsuk a tanulókat arra, hogy napi tevékenységükké váljon egészségi állapotuk figyelemmel kísérése, egészségi állapotuk fenntartásához szükséges tevékenységek rendszeres elvégzése, ill. ezekkel párhuzamosan fejlődjön ki az a képességük, hogy elutasítsák az egészségükre káros tevékenységeket.

Célunk, hogy kialakítsunk a tanulóknál olyan szükségleteket, amelyek összhangot teremtenek a tanulók környezete, fizikai és szellemi állapota között.

Célunk az egészséges környezettel harmonikus életvezetési szokások kialakítása.

Célunk az egészséges életmód, az egészséges táplálkozás és a környezet között lévő kapcsolatok bemutatása.

A célok megvalósítása iskolánkban a következő tartalmakon keresztül valósul meg:

11.2. Tanórákhoz kapcsolódó tevékenységek

A Nemzeti alaptantervben foglalt műveltségi területek fejlesztési feladatait az óratervben szereplő tantárgyi rendszerben szereplő tananyagokon keresztül valósítjuk meg. Az alábbiakban kiemeljük az egyes műveltségi területekben szereplő tartalmakat, amelyek lehetőséget adnak a teljes körű egészségfejlesztésre.

Magyar nyelv és irodalom

1-4. évfolyam

Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése, alkotása

Beszédhallás, hallás utáni értés, beszédfejlettség, megfelelő beszédlegzés, hangképzés, hangoztatás, helyes ejtés.

Speciális részképességek: beszédhanghallás, hangdifferenciálás, hanganalízis, jelfunkció, relációszókinés, testséma, tájékozódás síkban és térben.

Báb- és drámajátékok. Játékosság, zeneiség, ritmusélmény.

Konkrét élethelyzetekben érzékletesen megtapasztalható elemi erkölcsi fogalmak, jól megfigyelhető magatartásformák, érzelmek, az életkornak megfelelő erkölcsi választások és értékelésük.

5-8. évfolyam

Beszédhallás, hallás utáni értés.

Kulturált könyvtárhasználat, biztonságos internethasználat.

Hősök, magatartásminták, érzelmi tartalmak, erkölcsi választások.

Érzelmek, indulatok, szeretet, együttérzés, segítőkészség, félelem, bizalom, hála;

az irodalmi élmény megosztása, önálló olvasmányválasztás indoklása.

Stílusgyakorlat, dramatikus improvizáció és játék, dialogikus szövegek, jelenetek, drámajáték.

Ember és társadalom

1-4. évf.

A családi élet eseményei (születés, esküvő stb.).

Szülők, nagyszülők gyermekkor, életmódja, tárgyi világa.

5-8. évf.

Gyermekek nevelése, oktatása

Család, lakóhely

Falvak és városok, urbanizáció

Hétköznapi és ünnepek

Öltözködés, divat

Betegségek, járványok

Globális problémák: urbanizáció, környezetszennyezés, terrorizmus, migráció, klímaváltozás.

Erkölcstan

1-4. évf.

Ön- és társismeret

Értékek és normák

5-8. évf.

Az emberi természet

Test és lélek. Egészség, betegség, fogyatékoság, egészség.

Nemiség, szerelem. A házasság. Család, otthonteremtés.

Ember és természet

1-4. évf.

Az ember megismerése és egészsége

Az emberi test külső képe, az egyes életszakaszokra jellemző testarányok és méretek megfigyelése, mérése.

Az emberi mozgás biológiai tényezőinek, formáinak és határainak megismerése.

A fogyatékkal élő emberek megismerése, elfogadása, segítése.

Az ember főbb testrészeinek, szerveinek megnevezése, védelme.

Az érzékszervek működésének és az érzékelés fajtáinak megismerése.

Az érzékszervek védelmét biztosító szabályok, a helyes szokások megismerése és gyakorlása (étkezés, tisztálkodás, napirend, szabadidő, a környezet állapota).

Az érzékelés fizikai hátterének és szabályozásban betöltött szerepének elemzése.

Egészséges étkezési szokások kialakítása, minőségi és mennyiségi szempontok bemutatása.

A betegség felismerése, baleset és betegség megkülönböztetése, a megelőzés szabályainak megismerése.

A higiénia mindennapokban való alkalmazása.

Az emberi egyedfejlődés főbb szakaszainak megismerése.

Az emberek közötti testi hasonlóságok és különbözőségek megfigyelése.

Emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelése környezetünkben.

A helyes önismeret kialakításának megalapozása.

Közösségi viselkedésformák és magatartási normák megismerése, bemutatása.

A környezet és az ember egészségi állapota közti összefüggések felismerése.

5-8. évf.

Az ember megismerése és egészsége

A mozgás biológiai alapjainak, a vázrendszer és az izomzat felépítésének és működésének megismerése.

A fogyatékkal élő emberek megismerése, elfogadása, segítése, állapotuk megértése. Saját testkép tudatosítása, az elfogadás segítése. A testsúllyal kapcsolatos problémák okainak és lehetséges következményeinek, a rendszeres testmozgás mentális és testi betegségek megelőzésében, ill. gyógyításában játszott szerepének felismerése.

Az ember főbb testrészeinek, szerveinek megnevezése, védelme, elhelyezkedésük, feladataik megértése.

Az anyag- és energiaforgalom szervrendszereinek megismerése, a felépítés és működés kapcsolata, az egészségmegőrzés lehetőségeinek bemutatása.

Az érzékelés fizikai hátterének és szabályozásban betöltött szerepének elemzése.

Az élelmiszerek fő tápanyagai jellemzőinek és élettani szerepének megismerése, adatok, ajánlások felhasználása az egészséges táplálkozáshoz.

A környezeti állapot és az ember egészsége közötti kapcsolat felismerése, igény az egészséges életkörülményekre.

Az alapfokú elsősegély-nyújtási ismeretek elsajátítása.

A rendszeres egészségügyi és szűrővizsgálatok, az önvizsgálat, a védőoltások, a higiénia, bőrápolás és az egészséges életmód betegségmegelőző jelentőségének beláttatása.

Az orvoshoz fordulás céljának, helyes időzítésének megértése.

Az emberi egyedfejlődés főbb szakaszainak megismerése, összehasonlítása, a másodlagos nemi jellegek, testi és lelki különbségek megismerése.

A születés utáni fejlődési szakaszok legjellemzőbb testi és pszichológiai megnyilvánulásainak összehasonlítása.

A nemi étellel kapcsolatos személyes felelősség felismerése, alapvető morális és egészségügyi szabályok betartása mellett szóló érvek bemutatása. Érvelés a tudatos családtervezés, a várandós anya felelősségteljes életmódja mellett.

Különbségtétel az öröklött és szerzett tulajdonságok között,

Az ember magatartását meghatározó öröklött és tanult elemek (genetikai tényezők és a környezeti, nevelési hatások) közötti kölcsönhatások felismerése, elemzése.

Az anyai és apai jellegek utódokban való megjelenésének megértése.

Az örökítő anyagot megváltoztató környezeti hatások megismerése, azok lehetséges következményeinek megértése, a veszélyforrások kerülése.

Az ember értelmi képességének, érzelmi intelligenciájának alapvonásai, a jellegzetességek megismerése.

A tanulás formáinak a környezethez való alkalmazkodás tényezőjeként.

Ismerkedés az emberi agresszió és összetartozás jellemzőivel, okaival, befolyásolásának módjaival.

Az önismeret, önfogadás, társas együttérzés fejlesztése.

A gondolkodási folyamatokat meghatározó tényezők, az érzelmi és az értelmi fejlődés kapcsolatának belátása.

A pályaválasztást elősegítő önismeret fejlesztése.

A kockázatos, veszélyes viselkedések, függőségek okainak, elkerülésének, élethelyzetek megoldási lehetőségeinek bemutatása.

A személyes felelősség tudatosítása, a szülő, a család, a környezet szerepének bemutatása a függőségek megelőzésében.

Az emberfajták és kultúrák sajátosságainak és közös értékeinek fölismerése.

Az adott életkor pszichológiai jellemzőinek az értelmezése kortárs segítők és szakemberek segítségével.

Művészetek

Ének-zene

1-4. évfolyam

Egyszerű mozgások és tartáshelyzetek utánzása, tükrözése.

Mozgás- és hangutánzás.

Memória- és koncentráció-fejlesztő játékok.

Népi gyermekjátékok, dramatikus játékok (ritmikus játékok dallal, mondókával stb.).

Csoportos mozgásos, hang- és térérzékelő gyakorlatok.

Térkitöltő és –kihasználó gyakorlatok egyszerű mozgástechnikai, illetve alapfokú tánctechnikai elemek felhasználásával.

Egyszerű tánclépések, mozgásmotívumok improvizálása.

5-8. évfolyam

Koncentrációs és lazítógyakorlatok.

Egyszerűbb interakciós játékok.

Egyensúly- és koordinációfejlesztő játékok.

A bizalom fejlesztését szolgáló gyakorlatok.

Koordináció- és egyensúlygyakorlatok, térérzékelést, tájékozódást fejlesztő gyakorlatok.

Bizalomgyakorlatok. Ön- és társismereti játékok.

Különböző tánc- és mozgástípusok páros és csoportos variációi.

Egyszerű elemekből építkező mozgássor létrehozása (indítás, megállítás, gyorsítás, lassítás, fordulat, járás, futás, mozdulatkitartás).

Mozgásos improvizáció a tanár által meghatározott cselekményvázra vagy érzés, élmény kifejezésére a tanult egyszerű tánc- és mozgásos elemek felhasználásával.

Mozgásos improvizáció közösen egyeztetett karakterek szerepeltetésével, a tanult tánc- és mozgáselemek alkalmazásával.

Vizuális kultúra

1-4. évfolyam

Önkifejezés, érzelmek kifejezése többféle eszközzel: verbálisan, vizuálisan, gesztussal.

A környezettudatosság lehetőségeinek ismerete a vizuális kultúrában.

5-8. évfolyam

Személyes élmények, elképzelt történetek, érzelmek vizuális megjelenítése különböző eszközökkel.

A környezettudatosság lehetőségeinek ismerete, elemzése és értelmezése.

Mozgóképkultúra és médiaismeret

1-4. évfolyam

A médiatartalmak valóságstátusának megértése.

Az emberek viselkedésének megfigyelése a valóságban és a filmekben, televíziós műsorokban.

A médiumok jelenlétének és befolyásának tudatosítása a mindennapi környezetben.

A biztonságos internet-használattal kapcsolatos ismeretek elsajátítása.

A saját médiafogyasztási szokások tanulmányozása, erre alapozott játék, mű- és műsorválasztás.

Az életkori sajátosságoknak és az elvárható tájékozottságnak megfelelő beszélgetés a média használatával kapcsolatos megfigyelések alapján a média szerepéről, működésmódjáról, különösen: a reklámok szerepéről, használatáról; a mediális információforrások hitelességéről.

5-8. évfolyam

Az emberek viselkedésének megfigyelése a valóságban és a filmekben, illetve a televíziós műsorokban; hasonlóságok, eltérések azonosítása.

A közönség médiafogyasztási szokásainak kritikus megfigyelésére alapozott tudatos mű- és műsorválasztás.

Az életkori sajátosságoknak és az elvárható tájékozottságnak megfelelő vita a média használatával kapcsolatos megfigyelések alapján a média társadalmi szerepéről, működésmódjáról, különösen: a médiahasználattal kapcsolatos függőségekről; a normaszegések (pl.: nyílt vagy kódolt rasszizmus, médiaerőszak, testkép normák) megjelenéséről.

Informatika

5-8. évfolyam

A fogyatékkal élőkkel folytatott és a fogyatékkal élők közötti kommunikáció eszközei és formái. A virtuális tér közlekedési szabályai. A kommunikációs médiumok és szerepük.

A közösségi oldalak és veszélyeik.

Az információ és az informatika emberi kapcsolatokra gyakorolt hatása példákkal.

Életvitel és gyakorlat

1-4. évfolyam

A biztonságos otthon, az otthoni balesetek megelőzése, elsősegélynyújtás.

Egészséges életmód: táplálkozás, öltözködés, tisztálkodás, testmozgás.

A gyerekek által mindennaposan használt tárgyak rendeltetése, tulajdonságai; veszélyforrások és baleset-megelőzés, segítségnyújtás.

Gyalogos, kerékpáros és helyi közösségi közlekedés, viselkedési szabályok.

Környezet- és egészségtudatos közlekedés.

A közlekedésben rejlő veszélyek, a közlekedési balesetek megelőzése, segítségnyújtás.

5-8. évfolyam

Ételek készítése.

Családi munkamegosztás.

Időbeosztás, napi- és hetirend.

Háztartási gépek, eszközök biztonságos használata.

Háztartási balesetek megelőzése, elsősegélynyújtás, otthoni betegápolás.

Egészséges életmód, táplálkozás, tisztálkodás, öltözködés, higiénia, betegségmegelőzés, szenvedélybetegség-megelőzés, fogyatékkal élők segítése.

Tudatos vásárlás, víz- és energiatakarékosság, hulladékkezelés, újrahasznosítás, környezetbarát módszerek a háztartásban és a házimunkában.

A munkatevékenységekhez megfelelő, egészséges és biztonságos munkakörnyezet jellemzői.

A takarékoság, a munka közbeni célszerű rend és tisztaság, valamint a kitartó, fegyelmezett, körültekintő munkavégzés szerepe a munka hatékonyságában.

Közlekedési helyzetek, veszélyek, balesetek elemzése, megelőzése; segítségnyújtás, elsősegély.

Testnevelés, sport

1-4. évfolyam

Motoros képességfejlesztés: edzettség, fittség.

Képességfejlesztő, fittség növelő gyakorlatok eszköz nélkül vagy különböző eszközök segítségével.

A biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását célzó speciális mozgásanyag.

Relaxációs alapgyakorlatok.

Higiéniai ismeretek tudatos alkalmazása.

Baleset-megelőzés, motoros tevékenységek során bekövetkező egyszerű sérülések kezelése.

A helyes testtartás szerepe az énkép és testkép kialakításában.

A rendszeres testedzés hatása a szervezetre, felelősségvállalás.
 Az edzettség és a teljesítmény a mindennapokban és a sportban.
 Helyes testtartás, gerincvédelem és egészségtudatosság.
 Egészség, sport, életviteli és életmód alapismeretek, környezettudatosság.
 Biztonság, baleset-megelőzés és elsősegély-nyújtási alapismeretek.
 Relaxációs alapismeretek, stresszkezelés, a feszültségek feloldása.

5-8. évfolyam

A preventív mozgásműveltség fejlesztése gyakorlati tevékenységekkel.
 Testtudat, saját test és eszközök szerepe a fittségben, edzettségben, ízületi mozgékonyágban.
 Életviteli alapelvek és szokásrendszerek: étrend, bioritmus, higiénia, médiatudatosság, szenvedélybetegségek.
 A primer prevenció szerepe az életvezetésben, baleset-megelőzésben.
 Fizikai fittségi és edzettségi szint: egészséges táplálkozás, napi rutinok, az elhízás megelőzése.
 A helyes testtartás és a gerincvédelem kapcsolata a motoros képességekkel, az egészséggel.
 A mozgásműveltség és mozgáskultúra fejlesztése.
 A rendszeres testmozgás és a sport hatása a szervezetre, az agresszió levezetésére és az önkontrollra, az önuralom kialakítására.
 Biztonság és környezettudatosság.
 A relaxáció különböző formái.

11.3. Tanórán kívüli tevékenységek

11.3.1. A napközi otthonban használt egészségnevelési lehetőségek, fejlesztési feladatok

Iskolánkban az alsó tagozatos osztályok mindegyikéhez kapcsolódik napközis csoport. Ezek a csoportok 1-3. osztályban csak az adott osztály tanulóit foglalkoztatják. Napközis nevelőjük három évig állandó. A negyedik évfolyamon – az alacsonyabb napközis létszám miatt – már egy csoporttal kevesebbet működtetünk, mint ahány osztályunk van.

A felső tagozatos tanulók közül általában egy csoportnyi tanuló készül fel az iskolában a másnapi tanulmányaira.

A fentiekben vázolt viszonylagos állandóság jó lehetőségeket ad a személyiségfejlesztésre. A fejlesztésben kiemelt helyen szerepel az egészséges életmód szokásrendszerének megalapozása.

Ezek a területek a következők: - Tisztálkodási szokások napközben

- A helyes táplálkozás

- Az öltözködés

- A szabad levegőn történő mozgás fontossága

Szervezeti és működési szabályzatunk tartalmazza a napközi rendjét, amelyet úgy alakítottunk ki, hogy az egyes tanórák utáni programok sorrendje, időtartama megalapozza a tanulók helyes életrendjét. Pl.: figyelemmel vagyunk az ebédelés és a levegőzés, a különböző szakkörök, tanfolyamok valamint a délutáni tanulás időpontjának összehangolására. Úgy szervezzük a különböző szakköröket, hogy napi eloszlásuk egyenletes terhelést biztosítson a tanulóknak, stb.

Napközi otthoni foglalkozásaink között sajátos szerepet töltenek be a péntek délutánonként megvalósításra kerülő ún. csoportközi foglalkozások. Ezeknek a foglalkozásoknak a programjait felosztják egymás között a tanítók, ki-ki vállalása szerint a neki legjobban tetszőt

dolgozhatja ki az előzetesen egyeztetett témában. Ezek a témák követik az európai kultúrkörben ismert aktuális ünnepek rendjét, a programok során kipróbálják, gyakorolják azt a szokásrendet, ami az egyes ünnepkörökhöz tartozik. Természetesen az egészséges életmódhoz, a hétköznapiak – ünnepek ritmusához, a kiegyensúlyozott, harmonikus életmódhoz kapcsolódó szokásokat kívánjuk továbbörökíteni.

Ezek a rendezvények lehetőség szerint a szülők is részt vesznek, segítenek ezek lebonyolításában. Érdeklődésükkel, odafigyelésükkel az azonos gondolkodás, az azonos érték közvetítés megerősítő érzését adják az napköziben zajló programokhoz.

Néhány példa a témához tartozókból:

- szüret
- őszi sportversenyek, bajnokságok
- a téli ünnepkör ünnepei
- mézeskalács-sütés
- farsangi szokások
- asztalterítési verseny
- a húsvéti ünnepkörhöz kapcsolódó rendezvények
- tavaszi sportversenyek, bajnokságok

A napközi napirendjének fontos részét képezi az ebédelés és az uzsonnázás során adódó lehetőség az étkezéshez kapcsolódó szokásrend fejlesztésére, alakítására.

Az ételt készítő szolgáltatóval napi kapcsolatban állunk. A rendelkezésre álló választékból igyekszünk a legkedvezőbbet megrendelni, ami a korosztály egészséges táplálkozását biztosítja. Az ételt készítő konyha vezetője tanácsokkal lát el bennünket azzal a céllal, hogy a választáshoz szükséges ismeretekkel rendelkezünk. A heti étlap az iskolában nyilvános helyen is látható, így a szülők szándékaiknak megfelelően esetlegesen egyéni pótlással, kiegészítéssel hozzájárulhatnak gyermekeik napi étkezésének teljesebbé, jobbá tételéhez.

A napköziben folyó program egészséget biztosító része, fontos fejezete még a mindennapos testmozgás, levegőzés, a szabadban folytatott játék. Ennek feltételeit a tornaterem, az udvari sportpályák és játszóterek biztosítják.

11.3.2. A mindennapos iskolai testnevelés

Az egészséges és harmonikus életvitelhez kapcsolódó tanórán kívüli programjaink további részét a mindennapos iskolai testmozgás lehetősége adja.

Célja, hogy a tanulók olyan életvitelhez szokjanak hozzá, ami napi rendszerességgel az életkornak megfelelő időtartamú és terhelésű mozgási lehetőséget biztosít számukra. Cél, hogy a mozgás természetes szükségletüké váljon, mert ezzel lehet megelőzni a mozgásszegény, egészségre ártalmas életstílus kialakulását, a fizikai képességek igénytelen voltát.

Az iskolában szervezett mindennapos testmozgás különféle szakkörökön, túrákon és a diákolimpia versenyein keresztül lehetőséget ad a harmonikus életvezetési modell kialakításához. Biztosítja a megfelelő erőnlétet, a test egészséges fejlődését és játékos mozgási lehetőségeket is tartalmaz. Ezek alkalmazása mellett még megtanulhatnak a tanulók olyan sportokat is, amelyeket egy egész életen át lehet folytatni az életminőség javítása céljából.

Iskolánkban korlátozottan biztosítottak a mindennapos testmozgás feltételei. Tornatermünk egyszerre két osztály befogadására alkalmas. Az udvari sportpályák jó idő esetén adnak mozgási és játéklehetőséget a tanulóknak.

A napi kötött óraszám keretében igyekeztünk a maximális lehetőséget biztosítani az iskolai testnevelés óráinak lebonyolításához. (lásd: óraterv)

A délutáni foglalkozások keretében az alábbi foglalkozások állnak a tanulók rendelkezésére:

- gyermektorna
- kosárlabda
- asztalitenisz
- futball
- ritmikus sportgimnasztika
- természetjárás*
- tömegsport-foglalkozások
- a kerületi diákolimpia versenyei

*A természetjárás a mindennapos testnevelés keretében tömbösített formában valósul meg. Havi egy alkalommal, szombatoként osztályok együtt mennek kirándulni a környék kirándulóhelyeire. Ezek az alkalmak nemcsak sporttevékenységet jelentenek a tanulóknak, hanem a közösségfejlesztés és a személyiségfejlesztés jó lehetőségeit is adják.

11.3.3. Rendezvények, versenyek

Iskolánkban évente egy sportnapot, alkalmanként pedig egészségnapokat tartunk, ahol a legváltozatosabb mozgási lehetőségeket igyekszünk biztosítani, valamint az egészséges táplálkozás legfontosabb ismereteit kívánjuk átadni a tanulóknak. Utóbbi program kivitelezésében a szülők is jelentősen kiveszik a részüket, hiszen ők biztosítják az egészséges ételeket ezekre a programokra (gyümölcs, zöldség, tejtermék).

A kerületi diákolimpia versenyei heti rendszerességgel zajlanak. Folyamatos felkészülést kívánnak a tanulóktól, de iskolánk tanulóinak folyamatos sikereket is jelentenek, amelyek a biztosítékai annak a motivációnak, ami a napi jóérzésen túl fenntartja a mozgás iránti igényt a tanulóknak.

Évente ünnepeljük a Föld napját. Változatos műsorral készülnek a tanulók arra, hogy társaiknak felhívják a figyelmét közös otthonunk, a Föld egészséges, élhető viszonyainak fenntartására. Évente mondják, énekelik el, hogy mekkora felelősség a tiszta, egészséges környezet fenntartása magunk és utódaink további élete szempontjából.

Az elméleti ismereteken túl tevékenyen is részt vesznek környezetük alakításában, védelmében. Osztályonként egy bokrot ültetnek el évente az iskola kertjébe, illetve végeznek el kisebb környezet szépítési munkálatokat a tanulók.

11.3.4. Szünidei programok

Iskolai keretben csak a nyári szünidőre szervezünk táborokat a tanulók önkéntes jelentkezése alapján. A költségeket a szülők fizetik. Az iskola hozzájárulása a tanári szervezés, kísérés/felügyelet biztosítása. Iskolánk létszámának megfelelően általában egy alsós és egy felsős tábort működtetünk. Ezek programja annak a harmóniának a jegyében telik, amit az adott táborhely és környéke kulturális szempontból, hagyományörzés vonatkozásában és sportolási lehetőségekben jelent. Az egész tanulói személyiséget testi és lelki valójában megragadó programokat szerveznek kollégáink az adott környék értékeinek megismerése érdekében.

A rövidebb iskolai szünetekre (őszi, téli, tavaszi), valamint hétvégékre az osztályközösségek szerveznek hosszabb, rövidebb túrákat, kirándulásokat. Ezek elsősorban a friss levegőn végzett testmozgás igényének kielégítését jelentik, az együtt eltöltött idő jó érzését adják.

11.3.5. Az iskolai egészségnevelési programot segítő külső kapcsolatok

Szülői közösség

A fentiekben már hivatkozott pontok mutatják, hogy napi kapcsolatban vagyunk a szülőkkel az egészségnevelési feladatok ellátásában. Támogatásukban bízhatunk, de elvárásainknak is meg kell felelnünk. Megfelelő tájékoztatás és információ-átadás után aktív részvételükkel, segítségükkel tudják támogatni programjainkat, szakértelmükkel is jelentős mértékben növelik az iskolai egészségnevelés hatékonyságát.

Iskolaorvos, védőnő

Iskolánknak állandó orvosa, védőnője van, akik a jogszabályokban foglalt iskola-egészségügyi feladatokat ellátják. Intézményünkben megfelelően felszerelt orvosi szoba áll rendelkezésre a vizsgálatok elvégzéséhez.

Feladataik az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV törvény 38. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakkal egyezően a következők:

- A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magában foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését, az érzékszervek vizsgálatát. Az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok a fejlődés követésén kívül a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére irányulnak.
- Adott esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése.
- Közreműködés a közegészségügyi, járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás-egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve.
- Közreműködés felkérésre egészségügyi szakértői feladatok ellátásában.

Ortopédiai szűrés és felülvizsgálat

Tanévente egy alkalommal, ősszel vizsgálja meg szakorvos iskolánk 1. és 5. osztályos tanulóit. További szakorvosi vizsgálatra küldi azokat a tanulókat, akik valamilyen érintettséggel rendelkeznek. Ezeknek a tanulónak a további gondozását, az iskolai testnevelésben való részvételi formáját határozzák meg itt.

Ezen a vizsgálaton ellenőrzik azokat a tanulókat, akiket a korábbi vizsgálatokon kiszűrtek. A felülvizsgálat az iskolai testnevelésben való további részvétel módját határozza meg.

Fogorvosi szakellátás

Tanítványaink évente rendszeresen vesznek fogászati vizsgálaton, ellenőrzésen. Az ellátás során megkapják a szükséges kezeléseket. Esetenként további szakrendelésre irányítja őket a fogorvos. Javaslatot tesz a későbbiekben esedékes ellátás ellenőrzés elvégeztetésére.

Gyermekjóléti szolgálatok, nevelési tanácsadók

Rendszeres kapcsolatunk van a kerületünkben működő fentiekben megjelölt intézményekkel. Napi munkánkban szakmai segítséget nyújtanak a problémás esetek megoldásában. A szülői

házzal való egyeztetést követően közösen igyekszünk megoldást találni a felmerülő problémákra.

A gyermekjóléti szolgálattal iskolánk gyermekvédelmi felelőse, a nevelési tanácsadóval az osztályfőnökök, illetve iskola igazgatója tartja a kapcsolatot.

ÁNTSZ és szakemberei

A szolgálat szakembereinek rendszeres ellenőrzése azt a biztonságot jelenti intézményünkben, hogy a vonatkozó jogszabályoknak, rendeleteknek megfelelően működik intézményünk. Adott esetben hívásunkra szakmai segítséget adnak feladatellátásunkban.

Rendvédelmi szervek

Intézményünk Az iskola rendőre program keretében kapcsolatban áll a XII. kerületi Rendőrkapitánysággal. A rendőrség képviselői havonta egy alkalommal tájékoznak az iskolában esetlegesen jelentkező problémákról. (Droghelyzet, fiatalok által elkövetett cselekmények, közlekedési problémák.) Ezen alkalmak során tanácsokat, segítséget is adnak egyes kérdések vonatkozásában.

12. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Elsősegély-nyújtási alapismereteket nyolcadikos tanulóinknak tartunk tekintettel arra, hogy ebben a tanévben tanulják biológiából az emberről szóló ismereteket.

Az oktatás során megismertetjük a tanulókat az elsősegély-doboz tartalmával, a dobozban levő dolgok, eszközök rendeltetésével.

Az elsősegély-nyújtást az alábbi területeken tanulják a tanulók:

1. Bőrelváltozások, bőrsérülések (forrázás, lúg- vagy savmarás)
Sebek ellátása - a napozás okozta sérülések ellátása;
a fertőzések megakadályozása,
a bőr megtisztítása a mérgező, maró anyagoktól;
az égési sérülések ellátása.
2. Vérzések ellátása egyszerűbb esetekben.
A vérzés eredetének felismertetése: belső vagy külső vérzés;
A külső vérzések fajtáinak felismertetése – hajszáleres vérzés,
gyűjtőeres vérzés,
űtőeres vérzés.
A felsorolt vérzések ellátása, bekötésének megtanulása.
A kötőanyagok megismertetése, gyakoroltatása.
A nyomáspontok megismertetése.

Intézményünkben az elsősegély-nyújtási ismereteket a Johannita Lovagrend elsősegély-nyújtási csoportja végzi.

Helyi tanterv

1. A választott kerettantervek megnevezése

Tantárgy:	A kerettanterv megnevezése:
Magyar nyelv	B változat
Irodalom	B változat
Fizika	B változat
Ének-zene	A változat

A többi tantárgy esetében a természetesen az alapváltozatot fejlesztettük tovább a vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően, és dolgoztuk át helyi igényeinknek megfelelően.

2. Óratervek

Óratervünket a vonatkozó törvényi ajánlás, miniszteri rendelet, a szülői igények, ill. a gyakorlati képzés igényeinek figyelembevételével állítottuk össze. A szabadon felhasználható órakeret óráinak felhasználásával és a helyi tantervek tananyagának kiegészítésével kívánunk színvonalas programot biztosítani tanítványainknak.

Helyi tanterveink az alábbiakban közölt óratervek megfelelő óraszámú tananyagot és a hozzá kapcsolódó készség- és képességfejlesztést tartalmaznak.

A helyi tantervek mindegyike tematikus bontásban is mutatja az évi óraszám felhasználását.

Alsó tagozaton a magyar nyelv tantárgyhoz soroljuk a nyelvtan-helyesírás és az írás nyelvhasználati módokat. Az irodalom tantárgyhoz az olvasás és a fogalmazás nyelvhasználati módokhoz kapcsolódó képességfejlesztés tartozik.

Bontott csoportban tanítjuk az elő idegen nyelveket, az informatikát, a művészeti osztályokban a rajzot, a technikát, ha az osztálylétszám és a technikai adottságok a csoportbontást indokolják. Iskolánkban két idegen nyelv – angol és német – tanulására van lehetősége a tanulóknak.

2.1. Az 1-4. évfolyam óraterve

Tantárgy/ Évfolyam	1. évfolyam		2. évfolyam		3. évfolyam		4. évfolyam	
	heti	évi	heti	évi	heti	évi	heti	évi
Magyar nyelv	4	144	4	144	4	144	4	144
Irodalom	4	144	4	144	4	144	4	144
Angol/német nyelv	-	-	-	-	1	36	2	72
Angol irányultság	1	36	1	36	1	36	-	-
Érkölcstan	1	36	1	36	1	36	1	36
Matematika	4	144	4	144	4	144	4	144
Környezetismeret	1	36	1	36	1	36	2	72
Ének	2	72	2	72	2	72	2	72
Műv. ir. ének	3	108	3	108	-	-	-	-
Rajz	2	72	2	72	2	72	2	72
Technika	1	36	1	36	1	36	1	36
Testnevelés	5	180	5	180	5	180	5	180
Összesen:	25	900	25	900	25	900	27	972

Egy-egy osztálynak vagy angol irányultságos programja, vagy művészeti irányultságos programja van. Előbbi esetében már első osztálytól kezdődően van angolórája a tanulóknak, a művészeti irányultságú osztályokban a többletóra az ének tantárgynál jelentkezik.

2.2. Az 5-8. évfolyam óraterve

Tantárgy/ Évfolyam	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
	heti	évi	heti	évi	heti	évi	heti	évi
Magyar nyelv	2	72	2	72	2	72	2	72
Irodalom	3	108	3	108	2	72	2	72
Történelem	2	72	2	72	2	72	2	72
Erkölcstan	1	36	1	36	1	36	1	36
Angol/német ny	3	108	4	144	3	108	4	144
Matematika	4	144	4	144	4	144	4	144
Informatika	1	36	1	36	1	36	1	36
Természetism.	2	72	2	72	-	-	-	-
Fizika	-	-	-	-	2	72	2	72
Biológia	-	-	-	-	1	36	2	72
Kémia	-	-	-	-	2	72	1	36
Földrajz	-	-	-	-	2	72	2	72
Ének	1	36	1	36	1	36	1	36
Rajz	1	36	1	72	1	36	1	36
Technika	1	36	1	36	1	36	-	-
Testnevelés	5	180	5	180	5	180	5	180
Osztályfőnöki	1	36	1	36	1	36	1	36
Hon- és népismeret	1	36	-	-	-	-	-	-
Összesen:	28	1008	28	1008	31	1116	31	1116

Óraterünkben bontott csoportban tanítjuk az angol, ill. a német nyelvet. Az informatikát és a technikát az osztálylétszámok és a technikai adottságok (számítógépek száma, a technika tantárgy tananyaga, munkaasztalok száma) függvényében tanítjuk bontott csoportban.

A tanórán kívüli nevelésre tartalmaz programunk van (lásd: munkaterv, havi program), amellyel együtt teljessé, tartalmassá válik a tanulók egy-egy napja, amely szerves egységet képez az egész iskolai munka cél- és feladatrendszerével. A nevelés minden egyes területén komoly feladatokat látunk el ezen a területen is. Különösen fontos területe a napközi otthonban végzett nevelő-oktató munka, melynek két kiemelt célja van: képessé tenni a gyermekeket az önálló tanulásra és ismeretszerzésre, valamint a tanulók érdeklődésének megfelelő programok szervezésével biztosítani a szabadidő kulturált eltöltését.

A tanórán kívüli nevelőmunkában a tanulási foglalkozások során célunk, hogy a tanulók a házi feladataikat képességeiknek megfelelő szinten elvégezzék, és a tanítási órákon erről számot tudjanak adni. Korosztályuknak megfelelő szintű tanulási technikák megtanításával, gyakoroltatásával, majd alkalmazásával, valamint az egyénre szabott tanulási szokások kialakításával tesszük képessé a tanulókat az önálló tanulásra.

A tanórán kívüli nevelőmunka másik fontos célja a szabadidő kulturált eltöltésére nevelés. Változatos programjainkkal az a célunk, hogy minél többféle tevékenység kínálatával érdekessé és szórakoztatóvá tegyük a gyerekek szabadidejét, segítsük őket abban, hogy

megtanuljanak választani a programok közül és személyiségük minél sokoldalúbban fejlődjön. Kulturális jellegű tevékenységek, kézműves foglalkozások, sport- és játékprogramok, színház- és múzeumlátogatások szerepelnek munkatervünkben, illetve havi programjaink sorában.

3. Az oktatásban alkalmazandó tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Nevelőtestületünknek az alkalmazott taneszközök kiválasztásakor az alábbi szempontokat kell figyelembe vennie:

1. A tankönyveket a kerettantervi akkreditációval rendelkező tankönyvek közül válasszanak.
2. A kiválasztott tankönyv a lehető legnagyobb mértékben feleljen meg az iskola helyi tantervében megfogalmazott tartalomnak.
3. A kiválasztott tankönyv/taneszköz legyen korszerű: képviselje az adott tudományterület korszerű eredményeit, továbbá legyen alkalmas különböző oktatásszervezési formák során való alkalmazásra is.
4. A taneszköz legyen esztétikailag motivációs hatással a tanulókra, nevelje őket igényességre, a taneszköz állapotának megóvására.
5. Felépítésével, szerkezetével, nyelvezetével segítse a tananyag minél jobb elsajátíthatóságát.
6. Változatos, többféle munkaformát (egyéni, páros, csoportos) alkalmazó feladataik tegyék lehetővé a képességfejlesztést, és a differenciált oktatást.
7. A tantárgyi kereteken belül a korosztály tapasztalatait, jellegzetes problémáit a középpontba helyezve, a tanulókat önálló véleményalkotásra ösztönözve adjanak teret az önismeret és az érzelmi intelligencia fejlesztésének, az erkölcsi nevelésnek.
8. Az alkalmazott taneszközök legyenek egymásra épülő rendszerek: a tankönyvekhez kapcsolódjanak munkafüzetek, digitális tananyagok, kiegészítések.
9. A taneszközöket egészítse ki olyan digitális tananyag, amely interaktív táblán segíti az órai munkát feladatokkal, valamint olyan digitális hozzáférés, amely segíti a diákok otthoni tanulását az interneten elérhető tartalmakkal.

(A Mozaik Kiadó szempontjainak felhasználásával.)

4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A nemzeti köznevelésről szóló törvényben megfogalmazott célok elérése érdekében a Nemzeti alaptanterv a köznevelés feladatait a nemzeti műveltség megőrzésében és átadásában, az egyetemes kultúra közvetítésében, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítésében jelöli meg.

Iskolánk nevelési programjában megfogalmazott helyi (iskolai) célok, feladatok ennek megfelelően hordozzák azokat a tartalmakat, amelyek a napi nevelési-oktatási tevékenységünket átszöve megvalósítják a fentiekben megjelölt célt. (Lásd: Nevelési program 2. pont – Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai.) A pedagógiai feladatok akkor valósulnak meg, ha a nevelés-oktatás elmélete és gyakorlata egységet alkot. A programunkban felsorolt és vállalt tartalmak áthatják egész működésünk minden elemét, az oktatási feladatok megoldásán keresztül, azzal egységet alkotva teszik ezeket az értékeket a tanulók személyiségének részévé az életkori sajátosságoknak megfelelő szinteken. A kerettantervekben közölt műveltségi anyag a helyi

tanterveinkben megfogalmazott többlettel lehetőséget ad a tanulóknak a közoktatás kimeneti követelményeinek való időarányos megfelelésre, képességeik, kompetenciáik lehető legteljesebb kibontakoztatására.

A sajátos nevelési igényű, és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai fejlesztése gyógypedagógus, továbbá utazó gyógypedagógus igénybevételével valósul meg.

A fentiekben megnevezett tanulókat a szakértői jelentésben megfogalmazott diagnózis alapján fejlesztjük.

Az érzékszervi fejlődési zavarral küzdő tanulók közül az enyhe fokú látás-, valamint hallássérült tanulók fejlesztését tudjuk vállalni. A látássérült tanulókat utazó tiflopedagógus, a hallássérült tanulókat pedig utazó szurdopedagógus fejleszti. Az iskolai nevelő-oktató munka kiemelt feladata megfelelő technikai körülmények biztosítása a látható, ill. hallható környezet észlelésére, az érzékelt környezeti elemek, folyamatok megnevezésére. A szókincs fejlesztése, a beszéd érthetőségének fejlesztése.

A beszédfigyatekos tanulók fejlesztésében meghatározó a sokoldalú fejlesztés, amelynek során a kinezteziás, a hallási, a látási és a beszédmozgási benyomások egymást erősítve fejlődnek. Logopédus segítségével végezzük a különböző tantárgyak, különösen az anyanyelvi tantárgyak területén jelentkező nevelő-oktató tevékenységünket.

A pszichés fejlődési zavara miatt a tanulási folyamatban akadályozott tanulók iskolai fejlesztése szintén gyógypedagógus szakember bevonásával történik. A részképesség-zavarok jellegének megfelelően a tanulók iskolai oktatásában az alábbiakat tekintjük fontosnak:

Dislexia és disgráfia esetében iskolás korban az olvasás- és írászavarok javításának feladata kialakítani a tanulóban az intellektusának és mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás- és íráskészséget, fejleszteni kifejezőképességét, segíteni az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésének, alkalmazásának folyamatában. A tanulóknál az olvasás, írás tanítása lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató – elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel történik. A nevelés, oktatás további folyamatában nagy hangsúlyt fektetünk az aktív szókincs, a beszéd-készség, a szövegértés, a testséma, a téri tájékozódás, a vizuomotoros koordináció fejlesztésére.

Discalculia esetében a matematika tanítása során nagy hangsúlyt fektetünk az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztésére, a matematikai nyelv tudatosítására, a testséma, a téri relációk biztonságára. A számolási zavarral küzdő tanulók esetében a tananyag elsajátítása során lassabb haladási tempót, hosszabb bevezetési szakaszt és több gyakorlási lehetőséget biztosítunk. A szám- és műveletfogalmak kialakításakor, a számolási készség fejlesztése során a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés a megértés érdekében segítő-kompenzáló matematikai eszközök (kis tárgyak, korongok, számolótáblák, egyéb segítő szimbólumok) használata megengedett. Törekszünk arra, hogy a fokozott mennyiségű gyakorlás során a gyermekek megtalálják és megtanulják alkalmazni az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikákat, eljárásokat.

Tanítványaink teljesítménye színvonalának belső szintmérője a tanulmányi eredményeken mutatható ki. Több év átlagában az iskola tanulmányi átlaga négy egész fölött van, magatartásuk, szorgalmuk átlaga szintén. Évente sikeresen zárul a középiskolai beiskolázás, amikor tanítványaink legnagyobb része felvételt nyer az általa első helyen megjelölt középiskolába.

Az iskolai nevelő-oktató munka teljesítményének külső mutatója az országos kompetenciaméréseken elért eredmény. Mind a hatodik évfolyam, mind a nyolcadik évfolyam eredményét tekintve évek óta tartósan felülmúlja mind az országos, mind a budapesti átlagot, de jobb a hasonló nagyságú budapesti iskolák eredményénél is.

Külső mutató a különböző tanulmányi versenyeken elért eredmények sorozata is, ami ismét egy másféle szempontból méri az iskolánkban megszerzett tudást, másféle szempont alapján méri a tanulók különböző kompetenciáinak szintjét.

Úgy gondoljuk, hogy ezek az eredmények bizonyítják, hogy a fentiekben hivatkozott és megjelölt iskolai célok nemcsak egy terv – jelen esetben a nevelési program – részei, hanem az eredmények ismeretében mérhető adatok is, melyek bizonyító erővel rendelkeznek: teljesítjük a tervünkben megfogalmazottakat.

Iskolai nevelő-oktató munkánk eredményességének további külső mutatója a partnerek elégettsége. Ennek legkézenfekvőbb bizonyítéka, hogy az utóbbi három évben különösen megnőtt az iskolánk iránti érdeklődés. Míg a korábbi években két párhuzamos osztályt indítottunk iskolánkban, úgy a jelzett időszakban négy párhuzamos osztály felvételére van lehetőségünk a jelentkezők rendkívül magas száma miatt.

Ezt a folyamatot segítik azok a kötelező tanórai programokon túli lehetőségek, nevelési módszerek, tanulásszervezési eljárások, amelyek nemcsak a fentiek kifejlődésének lehetőségét adják meg, hanem egy széleskörű személyiségfejlesztést tesznek lehetővé. (Lásd: az 5. pontban részletesen kifejtetteket.)

Iskolánk munkaterve tartalmazza azokat a részben a tanórák során, részben pedig a tanórákon kívül megvalósítandó programokat, amelyek új és újabb lehetőségeket, színteret adnak a tanulóknak tudásuk, képességeik kipróbálására, fejlesztésére.

Ilyen pl. magyar népmesék értékeit megőrző, átadó, az irodalmi tudásukat igénylő, de játékos keretek között megtartott, széleskörű képességeket megmozgató mesenap, amelyet Benedek Elek születésnapján, szeptember 30-án tartunk.

A nyelvtudásukat igénylő, az angol kultúra ismeretét felhasználó játékos halloween-napi rendezvény. Szintén angol nyelvtanulásukhoz kötődik az Írország védőszentjének, Szent Patrik a napjához kötődő kulturális program, ami az ország irodalmának, történelmének, zenei hagyományainak, értékeinek, táncainak, kézműves értékeinek megismertetését tűzte ki céljául. A feladatokat a tanulók bevonásával, vendégelőadók meghívásával tesszük változatossá. A programsorozatot vetélkedő zárja.

Hagyományörző jelleggel tartjuk a népi kultúra nevezetes napjaihoz kapcsolódó megemlékezéseket (szüret, Márton-nap), a téli ünnepkörhöz tartozó rendezvénysorozatunkat, karácsonyi hangversenyünket, farsangi multságunkat, amelyeknek lebonyolítására lehetőség szerint a szülőket is meghívjuk.

A környezeti nevelés szép példája a Föld-napjáról való megemlékezés. A tanulók egyénileg vagy párban készülhetnek fel és mutathatják meg bolygónk egy-egy különlegesen érdekes részét társaiknak, miközben földrajzi, informatikai és szónoki képességeiket gyakorolhatják előadásaik során. Ehhez a naphoz gyakorlati tevékenység is kapcsolódik: vagy növényt ültetnek iskolánk udvarára, környezetük szépítésére, vagy pedig kirándulni mennek az iskola környékének valamely nevezetes pontjára, megismerni, megszeretni a környezetünkben levő értékeket, szépséget.

Ezt az értékközvetítést tángítja a tanulmányi kirándulások programja május végén, június elején. Akkor az ország valamely vidékének, városának kultúrájával, hagyományaival, földrajzi, gazdasági jellemzőivel ismerkednek a tanulók. Kollégáink ezeket a kirándulásokat általában a tananyaghoz kapcsolódóan szervezik, így adva lehetőséget az ismeretek még intenzívebb elmélyüléséhez. Nélkülözhetetlen ebben a programban a szülők segítsége. Az

anyagi feltételeket ők teremtik meg ezekhez a kirándulásokhoz. Ezen túl gyakran egyéb módokon is segítik a kirándulások sikeres lebonyolítását.

A tanév utolsó szerdájának Nyírfácska-programja a tanulók iskolához való kötődését alapozza, erősíti. Ezen a napon az alsósok búcsúztatják a nyolcadikosokat attól az épületüktől, ahol a tanulók az első négy iskolai évüket töltik. A nyírfa a nyolcosztályos iskola fennállásának tízéves évfordulójára ültetett fa, amely alatt a kicsik eltáncolják a nyírfácska iskolánkba kerülésének történetét, elmesélik, továbbadják az erről írt mesét.

A fentiekben megjelölt tartalmak összefoglalásaként az alábbiakban jelöljük meg azokat a szempontokat, amelyek iskolánk pedagógiai feladatainak megvalósítását szabályozzák:

Elméleti oldalról – a célok, feladatok megjelölése terén:

- olyan feladatokat tűzzön az iskola nevelő-oktató közössége és tanulóifjúsága elé, amelyek időarányosan megfelelnek a közoktatás kimeneti követelményeinek;
- a tanulmányi eredmények folyamatos figyelemmel kísérésével adjon visszajelzést a tanulók, az iskola teljesítményéről, hogy időben lehessen szabályozni azokat a folyamatokat, amelyek jó irányba mozdíthatják a nevelő-oktató tevékenység eredményességét;
- a kompetenciamérések eredménye legyen párhuzamban a belső iskolai mérések eredményével, mintegy hitelesítse azt, ezen keresztül erősítse a belső értékelés valódiságát;
- demográfiai mutatók ismeretében megfelelő népszerűséggel bírjon az iskola, bizonyítva ezzel a szülők érdeklődését az iskola érték közvetítése, nevelő-oktató munkája eredményessége és színvonala iránt;

Gyakorlati oldalról – a célok, feladatok megvalósítása terén:

- tanórai és tanórán kívüli tevékenységekben adjon olyan változatos programokat, bemutatkozási lehetőségeket a tanulóknak, tanároknak, hogy legyen mód korszerű ismeretszerzési, ismeretátadási módok, eljárások alkalmazására mind a tanórákon, mind a tanórákon kívüli tevékenységeken;
- fenti programkínálata tartalmazza az európai műveltség részeként jelentkező nemzeti kultúra értékeit, hagyományait, átörökítésének eljárásait.

5. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

5.1. Oktatásszervezési módok (a pedagógus szempontjából nézve) az oktatás munkaformái (a tanulók szempontjából nézve):

Iskolánk nevelő-oktató munkájában kiemelt fontosságúnak kezeljük a következőkben részletezett oktatásszervezési módokat, oktatási munkaformákat. Különös odafigyeléssel válogatunk ezek között a sajátos nevelési igényű tanulók esetében.

Páros munka

A párban folyó tanulásnak az a lényege, hogy két tanuló működik együtt a tanulás során valamely feladat megoldása során. A tanár kétféleképpen szervezheti ezt a munkát.

Az egyik esetben a két tanuló azonos képességű, így várhatóan a közös feladatmegoldást azonos erőfeszítéssel végzik el. A munka során tulajdonképpen kicserélik egymással gondolataikat, mérlegelik annak helyességét. A szakirodalom ezt a formát nevezi páros munkának.

A páros munka másik fajtája az, amikor a két tanuló különböző képességű. A tanár kifejezetten azzal a szándékkal hozza létre az ilyenfajta párt, hogy a jobb képességű tanuló

segítse társa tanulmányi munkáját, tanulási tevékenységét. Ezt a formát tanulópárnak nevezi a szakirodalom.

Mindkét formának az a jelentősége, hogy a tanórán kívüli keretekben is működhet, ott tovább tud tökéletesedni a munkaforma hatékony működése. Alapja lehet más tanulási, tanítási eljárásoknak is. Jelentős a nevelési hatása is: az így együttműködő párok szorosabban kötődnek egymáshoz, jobban segítik egymást az iskolai és iskolán kívüli élet minden területén. A tanulói személyiség fejlődésében felmérhetetlen a hatása. A közösség életének alakításában is nagyobb bátorsággal, biztonsággal működ(het)nek közre ezek a párok, mintha a közösség egy-egy tagjaként vennének részt a feladatok megoldásában.

A munkaforma lehetőséget ad a tanulóknak új képességek kibontakoztatására, így a pedagógusok is új oldalukról ismerhetik meg a tanulókat: kortárs kapcsolatokban másképpen működnek közre a feladatok megoldásában.

A pedagógus számára fontos az ilyen munkaforma során is tudjon ismereteket gyűjteni a tanulók munkájáról, diagnosztizálása segítse a további tanulást, bátorító értékelése(i) pedig adjanak erőt a tanulóknak a további próbálkozásra.

Csoportmunka

E munkaforma során a tanulók kisebb csoportja – általában 4-6 fő – old meg közösen egy adott feladatot. Osztálytól és a munkaforma begyakorlottságától függően több területen és az oktatás különböző pontjain használható. Fontos szempont, hogy a tanulóknak tudni kell alkalmazkodni a közös munkavégzéshez, el kell fogadniuk az együttműködés közös normáit.

A csoportok kialakítása többféleképpen történhet. A pedagógus létrehozhat olyan csoportot, ahol a tanulók különböző képességűek az adott feladat megoldása szempontjából. Ebben az esetben a feladatmegoldás során tanulási, probléma-megoldási mintát kapnak a gyengébb képességű tanulók a társaiktól. Lehet úgy is csoportot szervezni egy adott feladatra, hogy a csoport tagjai azonos képességűek. Ebben az esetben a képességüknek megfelelő nehézségű feladatot kell megoldaniuk a tanulóknak.

A nevelő-oktató munka során arra is lehetősége van a pedagógusnak, hogy állandó csoportokat hozzon létre, akik bizonyos feladatok megoldásában már komoly szervezettséggel tudnak munkálkodni. Ebben az esetben hatékonyan segíti a munkát a csoport vezetője is, akinek szerepe minta (lehet) az egyes esetekre kialakított csoportok hatékony működésében.

A tanulóknak meg kell tanulniuk ebben a munkaformában is, hogy a tanulás, az együttműködés normáit tiszteletben kell tartaniuk. Akkor sikeres igazán a munkaforma, ha a tanulóknak ezekkel a problémákkal már nem kell megküzdeniük a munkavégzés során.

A munkaformának rendkívüli jelentősége van a tanuláshoz való viszony alakulásában, alakításában: tanulásra jobban inspiráló szerepe lehet a lemaradó tanulók esetében.

A csoportmunka folyamatában is fontos a pedagógus diagnosztizáló tudása. Részint a munkavégzés irányításában, részint a helyes értékelés megfogalmazásában.

A munkaforma lehetőséget ad a csoport tagjainak új kompetenciák alkalmazására, begyakorlására, továbbá más oktatásszervezési eljárások során is alkalmazhatók az itt megszerzett képességek. (pl.: projekt)

Differenciált foglalkoztatás

A fentiekben hivatkozott munkaformákat – más egyebek mellett – nem önmagukban alkalmazzuk a nevelő-oktató munka folyamatában. Ezek sokféle kombinációra adnak lehetőséget, illetve szükséges is a kombinációjukat alkalmazni, hiszen ettől függnek az egyes tanulók eredményes tanulási lehetőségei. Az oktatásszervezési módok, munkaformák megválasztása minden egyes esetben komoly tanulásirányítási probléma megoldása elé állítja a pedagógusokat. A választást, a megfelelő munkaformák alkalmazását befolyásolja a tanulók

-,továbbhaladásához szükséges tudásának színvonala;

- motiváltsága, motivációs érzékenysége;
- önálló tanuláshoz szükséges jártasságainak, készségeinek, szokásainak, képességeinek szintje,
- a pedagógussal, illetve társaival való együttműködési készsége, képessége,
- társas helyzetének jellemzői”. (M. Nádasi Mária, 2001.)

5.2. Oktatási módszerek

Az előadás

Olyan szóbeli közlési módszer, ami egy-egy téma logikus, részletes, hosszabb kifejtésére szolgál. Az esetek többségében magában foglalja a szemléltetés módszerét, vagy annak egyes elemeit is. Többnyire a felsőbb évfolyamokon - 7-8. osztályokban - alkalmazzuk. Elemi formáját a szóbeli feleletek során tanulják a tanulók, amelyre építve tanulhatják meg az önálló előadási formát. A módszert alkalmazni tudják másfajta oktatási eljárások során, így pl. a projekt alkalmazása során is. Jó lehetőséget ad a tanulóknak a szóban közölt információk megfelelő beszédtechnikai, retorikai szempontú előadásának gyakorlására, a hallgatósággal való kapcsolattartásra, az előadás során alkalmazható nemverbális eszközökre gyakorlására is. Az értékelés során a tanároknak különös figyelmet kell fordítani az életkori sajátosságokra. Tanítani kell azokat a szempontokat, amelyeket fokozatosan fejlesztve tökéletesíthetjük az előadás minőségét.

Projektoktatás

„A pedagógiai projekt valamely összetett, komplex gyakran a mindennapi életből származó téma; a témafeldolgozáshoz kapcsolódó célok, feladatok meghatározása, a munkamenet és az eredmények megtervezése, az eredmények prezentálása.

A téma felvetése és a témával való foglalkozás a gyerekek valódi önállóságán alapul, a pedagógusok, a szakértők szerepe ennek az önállóságnak a segítése.” (M. Nádasi Mária 2003) Iskolánkban a fenti értelemben alkalmazzuk a projektoktatást. A munka szervezeti kereteinek meghatározásánál lényeges szempont a tanulók életkora. Ennek megfelelően évfolyamonként, esetlegesen két évfolyam számára szervezünk projekt keretében megvalósítandó feladatot.

A projektoktatás során az alábbi szempontoknak kívánunk megfelelni:

- a kiindulópont a tanulók problémafelvető kérdése legyen, a tervezés közösen történjék;
 - a projekt megoldása a tevékenységen keresztül kapcsolódjon a valóságos helyzetekhez;
 - adjon módot individualizált munkára;
 - adjon módot csoportmunkára;
 - kidolgozása összefüggő, hosszabb időtartamra nyúljon el;
 - interdiszciplinaritás jellemezze;
 - a pedagógusok és a tanulók egyenrangú, ám különböző kompetenciákkal rendelkező partnerként dolgozzanak együtt;
 - a tanulók lehetőleg önállóan döntsenek, és legyenek felelősek saját döntéseikért;
 - a pedagógus vonuljon vissza stimuláló, szervező, tanácsadó funkcióba;
 - a tanulók közötti kapcsolatok kommunikatívak legyenek, segítsék a projekt kivitelezését.
- (M. Nádasi Mária: Projektoktatás c. könyve (2003.) felhasználásával)

Kooperatív tanulási technikák alkalmazása

Iskolánkban egyre szélesebb körben alkalmazott forma, ami a tanulók kiscsoportos tevékenységén alapszik. Szerepet játszik a tanulók intellektuális képességeinek, valamint szociális- és együttműködési képességeinek kialakulásában, fejlődésében.

A konstruktív tanulási elméletre épül, vagyis az ismeretek elsajátítása nem befogadó, hanem alkotó módon történik. A kooperáció során a hangsúly a csoportban dolgozó tanulók közös munkáján, együttműködésén van. Az együttműködés formáit, technikáit meg kell tanítani a tanulóknak, hiszen szociális készségeik területén még viszonylag képzetlenek az általános iskolás korú tanulók. A csoportok általában heterogének. A gyengébben teljesítő tanulók esélyt kapnak, hogy ne maradjanak le, a jobb képességűek a csoportmunka során gyengébb társaikat tanítva tanulhatnak, így tudásuk mélyebbé válik.

A munkaforma során a tanulás tevékenységhez kötődik, a motiváció erős. A diákok megtanulják, hogyan viszonyuljanak egymáshoz. Ez növeli önbizalmukat, erősíti kritikai érzéküket, elősegíti a szocializációt.

Tanulmányi kirándulás

A tanulmányi kirándulás során a tanulók és a tanár az iskola falain kívüli világban ismerkedik azokkal a valóságelemekkel, amikről tanulmányaik során már tanultak, vagy éppen érinti eddigi tanulmányaik valamely részét.

A közoktatás bármely évfolyamán alkalmazható eljárás, amely időtartamában természetesen igazodik a tanulók életkorához.

A meglátogatott dolog, épület, város stb. fontos ismertetőjegyeinek összegyűjtésére sok lehetőség kínálkozik. „Idegenvezetőként” a tanulók is közreműködhetnek a munkában. Tapasztalataink szerint nagy élvezettel teszik ezt – örömük is nagyobb ilyenkor. A kirándulás célja, hogy olyan valóságos ismereteket nyújtson a tanulóknak, olyan attitűdöket alakítson ki bennük, olyan tapasztalatokat jelentsen a számukra, amelyek az iskola falai között nem elérhetőek.

Házi feladat

A tanulók önálló ismeretszerzési, gyakorlási tevékenysége, amelyet a tanítási órák között levő időben, elsősorban a tanórákra való felkészülés során gyakorolnak.

A házi feladatok feladásakor nagyon körültekintőnek kell lenni a tanárnak. Figyelemmel kell lennie a többi tantárgy tanulmányi elvárásaira, a tanulók különböző tanulmányi teljesítményére. A leghatékonyabb eljárás, ha differenciált házi feladatot adunk fel, ez viszont nehezíti a tanórai ellenőrzést, hisz a házi feladatok legnagyobb részét a tanítási órán tudjuk ellenőrizni. Ebben az esetben már csak utólagos korrekcióra van lehetőség.

A házi feladatok feladásának részletes szabályait e dokumentum 11. pontja tartalmazza.

5.3. Korszerű ellenőrzési módszerek

Portfólió

A tanuló munkáinak, a tanulás során összegyűjtött dokumentumainak, produktumainak gyűjteménye. Elterjedésére ösztönzően hat az a törekvés, amely egyre nagyobb teret kíván adni az önálló tanulásnak, az együttműködési készség fejlesztésének. Tanulmányaik során kaphatnak olyan feladatokat a tanulók, amelyeket otthon, otthon végzett kutatás során, kiállításokon, egyéb helyeken gyűjtött információkból állítanak össze. Ezek ellenőrzése nem a tanítási órán történik, hanem a tanár a tanuló által elkészített munkát a tanórán kívül ellenőrzi. Az értékelés folyamatában lehetőség van a formatív értékelésre, ami lehetőséget ad a feladat megoldásának fejlesztésére, korrekciójára, a tanár által adott segítség érvényesítésére. Mivel egy ilyen feladat megoldására több idő áll rendelkezésre a tanulók kedvükre tökéletesíthetik a feladatsort, sokoldalú információt gyűjthetnek össze növelve ezzel azoknak az ismereteknek a körét, ami az adott feladathoz kapcsolódik. Egyúttal a kutatásban szerzett tapasztalataik is fejlődnek, hiszen a gondosan végzett munka eredményeképpen újabb területeket, kapcsolódási pontokat fedeznek fel.

6. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és a szorgalom minősítésének elvei

6.1. Az értékelés módja

6.1.1. Az írásban történő szöveges értékelés (1. osztályban és 2. osztályban félévkor)

Intézményünkben a fent jelzett évfolyamokon írásban kapnak szöveges értékelést a tanulók képességeik, fejlődéséről. (A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 54. § (3) bekezdés.) A szöveges értékelést kiegészítjük a kiválóan teljesített, jól teljesített, megfelelően teljesített, felzárkóztatásra szorul, nem megfelelően teljesített minősítéssel. Ezek a fokozatok érdemjegyre válthatóak:

- kiválóan teljesített – jeles,
- jól teljesített – jó,
- megfelelően teljesített – közepes,
- felzárkóztatásra szorul – elégséges,
- nem megfelelően teljesített – elégtelen.

A szöveges értékelés tartalmi megfogalmazásának alapját az a szoftver adja, amit a korábbi gyakorlatban az oktatási kormányzat bocsátott az iskolák rendelkezésére. Kollégáink ezt a bázist egészítik ki, alkalmazzák a tanulók tudásának, képességei, készségei fejlődésének minősítésére.

Írásbeli szöveges értékelést először negyedévkor kapnak a tanulók, majd félévkor. Ezt követően folyamatosan ad/adhat a tanító a tanuló fejlődéséről, teljesítményének alakulásáról értékelést a szülőknek. Ezeket a minősítéseket a tanulók tájékoztató füzetébe (ellenőrzőjébe) írják be a kollégák.

Amennyiben a tanuló helyzete, fejlődésének további alakulása indokolja az írásbeli szöveges értékelést alkalmanként levél formájában juttatjuk el a szülőknek. Ezek az értékelések vonatkozhatnak a tanuló tudására, képességei, kompetenciái fejlődésére, magatartásának, szorgalmának alakulására is.

Szöveges értékelés, minősítést kapnak az évfolyamtól függetlenül azok a tanulók, akiket a pedagógiai szakszolgálatok valamelyike felmentett valamely tantárgy vagy tantárgyrész érdemjegyekkel történő értékelése, minősítése alól.

6.1.2. A szóban vagy írásban érdemjegyekkel történő osztályozás/minősítés

(2. osztály év vége - 8. osztály év vége)

2. osztály második félévétől kezdjük érdemjegyekkel értékelni a tanulók teljesítményét. A változatos munkaformák, korszerű tanulási eljárások, módszerek alkalmazása közben a tanár a nevelési-oktatási folyamat szervezője, irányítójaként motiválja tanítványait. A motiváció eszközei a biztatás, a megerősítés, elmarasztalás. A tanulási folyamatban való részvétel alapján a tanuló érdemjegyet kaphat annak megfelelően, hogy részben önmagához, részben pedig a társaihoz képest milyen mértékben, miféle hozzáállással vesz részt a munkában. Felkészülése során milyen mértékben sajátította el a tananyagot.

Érdemjegyet kaphat a tanuló az egyes tantárgyakhoz kapcsolódó cikkgyűjtemény, fotógyűjtemény, szóbeli/írásbeli beszámoló készítésére, továbbá egyéb szorgalmi feladatra, amit szaktanára elfogad.

A fentiekre vonatkozó osztályzat megítélésének szempontrendszer a tanári autonómia körébe tartozik. A nevelőtestület önmaga számára megfogalmazott elvárása, hogy e terület adjon lehetőséget a tanulói teljesítmények egyénhez viszonyított változásainak figyelembevételére dicsérő és elmarasztaló jelleggel egyaránt.

Az ötfokozatú érdemjeggyel történő értékelés tartalma:

jeles	Tudása megfelel a helyi tantervünkben foglalt követelményekben meghatározottaknak, melyek teljesítéséről a fentebb felsorolt módokon és formában számot ad. Önmagához és társaihoz képest is színvonalasan teljesíti a tantervi követelményeket. Amennyiben a tanuló a félév vagy a tanév folyamán kiemelkedő teljesítményt ér el a jeles érdemjegyen túl tantárgyi dicséretet is kaphat.
jó	Általában önállóan, olykor tanári segítséggel képes a helyi tanterv követelményeinek eleget tenni. Önmagához és társai teljesítményéhez képest igyekszik jó színvonalú munkát felmutatni, a tantervi követelményeknek megfelelni.
közepes	Tanári segítséggel képes a helyi tanterv követelményeit teljesíteni. Önmagához, társaihoz viszonyított teljesítményeiben hiányosságok tapasztalhatók.
elégséges	Tanulmányai során csak a helyi tantervben meghatározott tantervi minimumot, a továbbhaladás legszűkebb feltételeit teljesíti. Önmagához és társaihoz képest mutatott teljesítményében sem használja ki lehetőségeit. Minden erőfeszítésével a tantervi minimum teljesítésére futja erejéből.
elégtelen	A fentiekben foglalt követelményeknek nem felel meg.

6.2. Az értékelés diagnosztikus, fejlesztő és szummatív formái

A tanítási órákon előnyben részesülnek azok a pedagógiai eljárások, amelyekkel a lehető legjobban tudunk alkalmazkodni a tanulók egyéni teljesítőképességéhez, haladási tempójához, ill. ezek fejlesztéséhez. Korszerű munkaformák alkalmazásával (páros munka, csoportmunka, differenciált munka), egyéb tanulásszervezési eljárásokkal (projektoktatás, tematikus egységekre bontott programok alkalmazása) adunk lehetőséget a tanulóknak arra, hogy a nevelési-oktatási folyamatban az ismeretsajátítás, a képességfejlesztés feladatsoraira koncentráljanak. Ezek eredményes bonyolításában nélkülözhetetlen a fenti eljárásokhoz alkalmazkodó, új pedagógusszerep vállalása. E korszerű módszerek, eljárások ugyanis megkövetelik a tanítótól, tanártól a tanulásirányító, folyamatszervező szerep alkalmazását, amelynek során a tanító/tanár a képességfejlesztés folyamatára, a tanulók teljesítményére koncentrál, motiválja, irányítja, mentorálja azt.

Motivációként pedig a legjobb az értékelés azon funkciójának érvényesítése, ami a tanulási folyamat korrekcióját teszi lehetővé (formatív értékelés). A tanár szempontjából, a további munka tervezéséhez diagnosztikus jelleggel információkat gyűjt a tanulók tudásáról. Olyan alkotó légkört kívánunk kialakítani a napi munka során, ami úgy rendezi át az értékelési

funkciókat, hogy abban kiemelt szerepe a tanulási folyamatban résztvevő tanulók munkavégzésének van. A diagnosztikus funkció érvényesítése a tanulás szervezése, a tanulók terhelési mértékének megválasztása miatt szükséges. A nevelési-oktatási folyamat eredményessége mérhető adatainak összegyűjtésére a tanulási folyamat bizonyos pontjain szummatív jelleggel mérést, illetve az azt követő értékelést alkalmazzuk. Ilyen értékelést alkalmazunk egy-egy téma összefoglalását követően, továbbá azonos feladatok elsajátításának, készségek kialakulásának összegzésére, és természetesen félévkor, valamint a tanév végén.

6.3. A sajátos nevelési igényű tanulók teljesítményének értékelése

Alapvető cél a tanulók önértékelésének fejlesztése, kritikus gondolkodásuk kialakítása, egymás munkájának elismerése, a hibák kíméletes, javító szándékkal történő megfogalmazása. A hibák elfogadása a tanulási folyamat részeként való kezelése a biztonság érzését nyújtja, mentesíti a tanulókat a szorongástól. A teljesíthető tevékenység biztosítja az örömteli, kudarc nélküli tanulás lehetőségét. Ugyanakkor az elért teljesítmény értékelésekor nem hagyható figyelmen kívül az adott gyermek aktuális teljesítőképessége, az, hogy saját lehetőségeit mennyire használta ki a munka, a feladat elvégzése érdekében.

Elvünk, hogy az értékelés ne minősítsen, hanem fejlődési szintről számoljon be. Számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához képest mennyit fejlődött. Tartalmazza, hogy a tanuló saját lehetőségeit mennyire aknáztta ki.

A tantárgyi számonkérések során a sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulóink beszámoltatásának formáit és módjait részképesség zavaraihoz igazítjuk. Az olvasási, írási nehézségekkel küzdő tanulók számára biztosítjuk az írásbeli dolgozatok szóbeli feleletekkel történő kiváltását, valamint a fentiekben ismertetett eljárásrend kiemelt alkalmazását különösen a fejlesztő és diagnosztizáló értékelés esetében. A tanulási folyamatban a képességfejlesztés szakaszaiban, a gyakorlás során is minden lehetőséget megragadunk arra, hogy tanulási nehézségekkel küzdő tanulóink fejlődését támogató, biztató értékeléssel irányítsuk.

Az írásbeli beszámoltatás során hosszabb időt biztosítunk dolgozataik elkészítésére, ill. megadjuk azokat a segítségeket, amelyeket a szakértői jelentések tartalmaznak. A részképesség zavarokkal küzdő, és emiatt szorongó tanulóknak lehetőséget adunk egyéni beszámolásra, kiváltva ezzel az osztályközösség előtti számonkérés okozta feszültségeket.

A számolási nehézségekkel küzdő tanulók speciális eszközöket használhatnak tanulmányaik és az értékelés különböző szakaszaiban.

6.4. Tanulóink magatartása, szorgalma értékelésének, minősítésének elvei, rendszere

6.4.1. A magatartás értékelésének elvei:

A tanuló

- közösséghez való viszonya,
- a felnőttekkel és társaival szemben tanúsított viselkedése,
- kommunikációs szokásainak kulturáltsága,
- fegyelme, munkavégzése,
- a házirend betartása.

6.4.2. A magatartás értékelési fokozatainak tartalma

példás

- a közösséget formáló, előmozdító személyiség

- tisztelettudó, önzetlen, áldozatvállaló, másokra tekintettel levő
 - a kulturált kommunikáció szabályait betartja
 - megbízható, pontos, segítőkész
 - a házirendet betartja, társait is erre ösztönzi
- jó
- a közösségi munkából kiveszi a részét, a rábízott feladatokat elvégzi
 - tisztelettudó
 - a kulturált kommunikáció szabályainak betartására törekszik
 - általában megbízható, pontos
 - a házirend betartására törekszik
- változó
- a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, hozzáállása közömbös
 - viselkedése a felnőttekkel és társaival kifogásolható
 - a kulturált kommunikáció szabályaira gyakran kell figyelmeztetni
 - önfegyelmében hiányosságok tapasztalhatók, meggondolatlan
 - a házirendet csak ismételt figyelmeztetéssel tartja be
- rossz
- a közösség fejlődését, munkáját hátráltatja
 - tiszteletlen
 - a kulturált kommunikáció szabályait nem tartja be
 - agresszív, feladatait nem végzi el
 - a házirendet nem tartja be, szándékosan árt, rongál

6.4.3. A szorgalom értékelésének elvei:

- A tanuló
- tanulmányi munkája,
 - a képességeinek és teljesítményének összhangja,
 - önállóságának szintje, alakulása,
 - kötelességtudása,
 - felszerelésének rendezettsége.

6.4.4. A szorgalom értékelési fokozatainak tartalma

- példás
- munkavégzése pontos, alapos
 - teljesítménye és képességei összhangban vannak
 - önálló a munkában, önellenőrzése megbízható
 - kötelességtudó, lelkiismeretesen felkészül
 - felszerelése rendezett
- jó
- munkavégzése általában pontos, megbízható
 - teljesítménye esetenként kissé elmarad a képességei alapján várhatótól
 - önálló, önellenőrzése megfelelő
 - általában lelkiismeretesen felkészül
 - felszerelése általában rendezett
- változó
- munkavégzése változó színvonalú, figyelme szétszórt
 - teljesítménye többnyire elmarad a képességei alapján elvárható szinttől
 - csak ösztönzésre dolgozik és ellenőrzi önmagát
 - felkészülése változó intenzitású

- felszerelése gyakran rendezetlen

hanyag

- munkavégzése megbízhatatlan, figyelmetlenül dolgozik
- teljesítménye tartósan alatta marad a képességei alapján elvárható szintnek
- feladatait csak folyamatos utasításra, ellenőrzésre hajlandó elvégezni
- érdektelen, közömbös, kötelességtudata nincs
- felszerelése rendezetlen

6.4.5. A magatartás és a szorgalom értékelésének rendszere a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók esetében

Az értékelésnél figyelembe vesszük az esetlegesen kialakult magatartási és szociális problémákat. A tanulók számára apró lépésekre bontott, teljesíthető szabályokat állítunk fel az adott osztály fejlettségi szintjének megfelelően. Tanulópárok alakításával igyekszünk a tanulási folyamatot hatékonyra tenni, pozitív mintát adni a problémákkal küzdő tanulónak. Az értékelés folyamatában az önmagukhoz képest jelentkező változásokat értékeljük. Hasonlóképpen járunk el a szorgalom értékelésénél is. A tanulópárok a tanulási folyamatban mutatott teljesítményét kis szakaszokban értékeljük, lehetőséget adva ezzel a legkisebb pozitív változások jutalmazására.

6.4.6. A magatartás és a szorgalom értékelésének rendje

A fenti tartalomban foglaltaknak megfelelően az egyes osztályokban tanító tanárok folyamatos megfigyeléseik alapján minden hónapban értékeli minden tanítványuk magatartását, szorgalmát. Az értékeléseket egy erre a célra rendszeresített nyomtatványon rögzítik. Az osztályfőnök a felelős azért, hogy a táblázat minden kollégához eljusson. Az egyes tanulók szaktanári minősítéseit az osztályfőnök összesíti az alábbi szempontok szerint:

- az osztályfőnök rendelkezik azzal a joggal, hogy azonos számú kedvezőbb és kedvezőtlenebb minősítés esetén a belátása szerinti minősítést adja;
- példás minősítést mind magatartásból, mind szorgalomból csak az a tanuló kaphat, akinek legfeljebb csak egy (esetleg két) jó minősítése van;
- a félévi/év végi magatartás, szorgalom minősítés megállapításában a nevelőtestület dönt az értékelés céljából létrehozott konferencián;
- a nevelőtestület adott osztályban tanító tagjai a havi minősítések alapján összegeznek figyelembe véve a tanuló teljesítményében történő változásokat, valamint az adott szummatív értékelésnek a tanuló további fejlődésére kifejtett hatását;
- ebben az értékelési fázisban is döntő szerepe van az osztályfőnök véleményének;
- a nevelőtestület indokolt esetben – pl. ha az a tanuló jó irányú fejlődését segíti – az osztályozó konferencián a havi minősítéseknél jobb értékelést is adhat a tanulónak.

7. A szóbeli, az írásbeli és a gyakorlati beszámoltatások – az ismeretek számonkérésének rendje

7.1. A beszámoltatások formáinak megnevezése

A tantárgyak jellegének megfelelően a szóbeli, az írásbeli és a gyakorlatban történő beszámoltatási formát egyaránt alkalmazzuk.

Az értékelés napi gyakorlatában minél több és szélesebb körű lehetőséget adunk tanítványainknak tudásuk megmutatására, alkalmazására, annál pontosabb értékelést tudunk adni. A tantárgy jellegétől függően szóban, írásban adhatnak számot a tanulók az ismeretek elsajátításáról, illetve az elkészült munkájuk (technika, informatika, vizuális kultúra), vagy bemutatott gyakorlataik (testnevelés) alapján kapnak értékelést. Ezeken túl figyelembe vesszük az egyén eltérő adottságait, korlátait is az értékelés során: a nevelési tanácsadóktól, szakértői bizottságoktól kapott szakvélemények alapján készült iskolai határozatokban foglaltaknak megfelelően az értékelés bizonyos formáit alkalmazzuk, bizonyosakat előnyben részesítjük, illetve tantárgyak vagy tantárgyrészek értékelése alól mentesítjük a tanulót.

A szóbeli beszámoltatások köréhez tartoznak elsősorban a folyamatos tanulást, gyakorlást feltételező, a képességek és készségek fejlesztéséhez szükséges alapismeretek, szabályszerűségek, memoriterek stb. A tantárgyak jellegének megfelelően ide tartoznak kisebb tananyagokról szóló szóbeli beszámolók, feleletek. Gyakoriságukat részben a tananyag jellege, szerkezete határozza meg, részben pedig a szaktanár felelősségének körébe soroljuk. Értékelésük rendszere szintén a tanári autonómia körébe utalt területe az értékelésnek.

Az írásbeli beszámolók csoportjába kétféle beszámolót sorolunk. Az egyik csoportot az alapvető ismeretek elsajátítását, a további készség- és képességfejlesztést megalapozó ismeretek, tananyagok stb. ellenőrzését, értékelését végző beszámolók jelentik. Ezek a rövidebb lélegzetű írásbeli beszámolók részben formatív jellegűek, információval szolgálnak a tanulóknak a további tanulás intenzitásához; a tanár szempontjából pedig diagnosztikus jelleggel is bírnak, amennyiben a további tanulási folyamat tervezéséhez, szervezéséhez szolgálnak információkkal.

Gyakoriságukat a szaktanár határozza meg a fentiekben meghatározottaknak megfelelően.

A beszámolókra adott érdemjegyek is a tanári autonómia körébe tartoznak.

Az írásbeli beszámolók másik csoportját a hosszabb terjedelmű, átfogóbb jellegű, ún. témazáró dolgozatok jelentik. Ezek egy-egy témakör végén összefoglalják a tanult ismereteket, lehetőséget adnak a témakörhöz kapcsolódó készség- és képességfejlesztés folyamatában elért szint mérésére, ill. az előbbiek kompetenciákba épülésének vizsgálatára (mérésére). Ezeknél a dolgozatoknál az összefoglaló jellegük mellett további fontos követelmény, hogy a lehetőségeknek megfelelően maximálisan törekedjenek a témával kapcsolatosan jelentkező használható tudás területén elért szint vizsgálatára.

Gyakoriságukat a tananyag szerkezete határozza meg, de a szaktanár a tananyagban megjelölnél kisebb, esetleg nagyobb témákat is megjelölhet.

A témazáró dolgozatok értékelése az alábbi egységes rendszer alapján történik:

100-90%-ig	jeles
89-80%-ig	jó
79-65%-ig	közepes
64-50%-ig	elégséges
49% alatt	elégtelen

A sávok között a szaktanár megítélése szerinti esetekben 5%-os eltérés a szaktanárok felelősségi körébe utaltan értelmezhető.

A gyakorlati beszámoltatások körébe tartoznak a rajz-, a technikaórán készült munkák, valamint a testnevelés órákon begyakorolt gyakorlatok, mozgásanyag.

7.2. Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

Az írásbeli beszámoló a nevelési-oktatási folyamatban részben a szaktanár, részben pedig a tananyagok szerkezete, a készség- és képességfejlesztés folyamata által szabályozott rendben kerülnek alkalmazásra.

A dolgozatokban szereplő feladatok számát a tanulók életkori sajátosságai határozzák meg. Annyi feladatot adunk a tanulóknak, hogy a rendelkezésükre álló idő alatt a feladatok megoldásán túl önellenőrzésre is jusson idejük. További fontos szempont, hogy a tanár által értékelt dolgozatokat szintén egy óra alatt ki is lehessen javíttatni a tanulókkal, legyen lehetőség a hiányosságok pótlására.

A feladatok röviden és érthetően fogalmazottak legyenek!

Formailag legyen áttekinthető a dolgozat, legyen elegendő hely a feladatok megoldására!

Kapjanak utasítást a tanulók arra, hogy milyen felületen végezhetnek mellékszámításokat pl. a matematika vagy más tantárgy esetében.

Akár rövidebb terjedelmű beszámolót, akár témazáró dolgozatot íratunk a tanulókkal, fontos szempont a megfelelő előkészítés. Értelmezzük a dolgozatban szereplő feladatok bizonyos körét, tegyünk javaslatot arra vonatkozóan, hogy ki-ki tudásának megfelelően miféle sorrendben, módon oldja meg a feladatokat, hogyan gazdálkodjon az idővel, hellyel, stb. Mindezt természetesen az életkornak és a dolgozat fajtájának megfelelően súlyozva végezzük.

A dolgozatok megírását úgy kell megtervezni, hogy naponta csak egy témazáró dolgozatra és legfeljebb még egy rövidebb lélegzetű dolgozat megírására kerülhessen sor. Ezt a tervezést a haladási naplóba tett tanári bejegyzéssel végezzük. A tervben megjelöltek betartása minden tanár kötelessége.

A szóbeli beszámoló, feleltetések lehetőséget adnak a tanulóknak a tudásuk megmutatására a szóbeliség lehetőségei és korlátai között. Ebben az esetben némi segítséget jelenthet a tanulók egy részének, hogy a felelet közben azonnal van javításra mód – a tanár kérdéseire korrekciós lehetősége van a tanulónak. A tanulók másik csoportjának ez a fajta felelési mód nem jelent kedvezőbb szituációt, mert pont a szóbeli felelés sajátosságai zavarják, vagy éppen kifejezőképessége és –készsége nem éri el a megfelelő fejlettségi szintet.

Fontos szempont a szóbeli feleltetések alkalmazása során, hogy a tanulók számára kedvező körülmények között kerüljön sor a beszámoltatásra, hogy a beszámoltatás módja ne legyen gátja a tanuló teljesítményének értékelésekor.

A gyakorlati beszámoltatások

A testnevelés tantárgy értékelési szempontjai az egészségközpontú, jövőorientált életvezetési kompetencia alapján

1. A tanuló egészségmegőrzéshez kapcsolódó attitűdjeinek, szokásainak megjelenése a testnevelés órákon, sportfoglalkozásokon, óráközi szünetekben. (higiénia, baleset-megelőzés, táplálkozási szokások, egészség megőrző viselkedési szokások...)
2. A tanuló önmagához mért fejlődése, a tanórákon tanúsított aktivitása, hozzáállása alapján.
3. A tantervi követelmények teljesítése alapján.
4. A tanuló szociális kompetenciái alapján: a közösségben mutatott együttműködő képessége, társaival szemben tanúsított attitűdje, a fair-play szellemének betartása.
5. A tanuló elméleti ismerete a testnevelés tantárgyhoz kapcsolódó tantervi követelmények alapján (higiénias, prevenció, biomechanikai, történeti ismeretek).

Nevelőtestületünk meglátása szerint a tanulók tudásának félévi/év végi értékelésében egyforma súllyal kell szerepelnie a fentiekben felsorolt értékelési formák, eljárások során

adott érdemjegyek mindegyikének. Ezek az érdemjegyek biztosítják a tanulók és a tanárok számára is azt a lehetőséget, hogy a minősítések során a tanuló önmagához, társaihoz ill. a követelményekhez viszonyított tudását lehessen értékelni. A sajátos nevelési igényű tanulók esetében még ezeken a szempontokon felül vesszük figyelembe a szakértői véleményekben foglalt javaslatokat. A gyógypedagógusok javaslatainak, véleményének meghallgatásával igyekszünk a legkörülményesebben értékelni ezeket a tanulókat. A tanulók személyiségének fejlesztése során így tud gyermekközpontú, és minden tényezőt figyelembe vevő lenni a tudás értékelése.

8. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Intézményünkben kétféle formában bontjuk csoportokra egy osztály tanulóit az eredményes tanulás érdekében.

Az egyik esetben a tanulókkal való biztonságos és eredményes foglalkozás a csoportképzés alapvető indoka. Ezt alkalmazzuk a technika és az informatika tantárgy tanítása során. A technika tantárgy esetében a csoport képzését meghatározza a speciális kialakítású munkaasztalok száma, illetve az ezeken való biztonságos gyakorlati munka. Az osztály másik része ezalatt az idő alatt informatikaórán tanul. Ott a számítógépek száma a meghatározó tényező. Az osztálybontásra lehetőséget adó másik fontos adottság, szükséglet a két tantárgy azonos óraszámú.

A csoportok összetételének kialakítása során az osztályfőnök az adott tantárgyakat tanító kollégák két egymással homogén csoportot alakítanak ki a tanulókból, ugyanakkor a csoportokon belül heterogén összetételt biztosítanak. Így mindkét csoporton belül azonos adottságokkal tanulhatnak a tanulók, illetve a tanároknak is egyformán áll a tanulási folyamat irányítása során rendelkezésére motivált és kevésbé motivált tanuló.

Fontos szempont az is ennél a csoportképzési formánál, hogy az idő előre haladtával lehet változtatni a csoport összetételén az intenzívebb munka érdekében.

A másik esetben a tanulókból tudásszintjüknek megfelelő csoportokat képezünk. Ezt a formát alkalmazzuk a nyelvi csoportok kialakításánál. Ezekben az esetekben a jobb képességűek a tudásuknak megfelelő terheléssel haladhatnak előre. A gyengébbek esetében is egy sokkal sikeresebb tanulási folyamat részesülhetnek a tanulóknak azáltal, hogy a tanulás tervezése a képességeiknek, problémáiknak megfelelően tervezett. Van idő arra, hogy választ kapjanak a problémáikra, van idő fejleszteni azokat a képességeket, készségeket, amelyek ezeknek a tanulóknak hosszabb érési idő után épülnek be a nyelvhasználatába.

Fontos megjegyezni, hogy a csoportok között biztosított az átjárás. A csoportokban tanító tanárok közötti konzultáció lehetőséget teremt arra, hogy bizonyos pontokon ezek az átlépési lehetőségek módját adjanak a tanulóknak arra, hogy képességeiknek megfelelő terheléssel tanulhassanak tovább.

9. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Intézményünkben a tantárgyválasztásra az iskola közoktatási profiljának alakítása/alakulása következtében az alábbi esetekben van lehetőség:

Az első osztályba lépő tanulók és szüleik angol nyelvi irányultságú osztályok és művészeti irányultságú osztályok közül választhatnak. Az utóbbi években a szülőkkel való konzultációk eredményeképpen kialakult rendnek/igénynek megfelelően 2-2 osztály indul egyik-egyik programmal. Ez a választás egyúttal a tanárok választását is jelenti, pontosabban szólva az

irányultság választásán túl az iskolával való ismerkedés során megjelölhetik azt a tanítót, akihez szeretnének kerülni. A létszámkereteknek megfelelő lehetőségek/korlátok függvényében kívánságukat próbáljuk teljesíteni.

A művészeti osztályokban tanuló diákjaink számára a harmadik osztályban kezdődik el az élő idegen nyelv tanulása. Ezek a tanulók választhatnak, hogy angol nyelvet vagy német nyelvet tanulnak. Ezen a választáson túl tanárválasztásra nincs lehetőség – erre a gazdasági keretek sajnos nem adnak lehetőséget.

10. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A diákok munkájának értékelésének rendje a helyi tantervünk 6-7. pontjában kifejtett rend szerint történik.

A tanulmányi munka értékelését, a jutalmazó és fegyelmező intézkedések jelentős részét a tájékoztató füzet ill. az ellenőrző könyv tartalmazza.

Érdemjegyeiket beírni/beírni, a szaktanárral ill. a szülővel aláírni havonta kötelesek a tanulók. Az egyéb bejegyzéseket a beírást követő tanítási napon a szülővel/szaktanárral/osztályfőnökkel aláírva kötelesek bemutatni a szülőnek/szaktanárnak/osztályfőnöknek.

Iskolai munkájuk során felmutatott teljesítményükért a tanulók az alábbi elismerésekben részesülhetnek:

Dicséret, jutalmazások

- szóbeli szaktanári/napközis nevelői dicséret,
- szóbeli osztályfőnöki dicséret,
- szaktanári/napközis nevelői dicséret – a tanév közben; ellenőrzőbe,
- osztályfőnöki dicséret – a tanév közben; ellenőrzőbe,
- igazgatói dicséret – a tanév közben; ellenőrzőbe
- nevelőtestületi dicséret – félévkor, év végén; tanulmányi értesítőbe, bizonyítványba,
- tantárgyi dicséret – félévkor, év végén; tanulmányi értesítőbe, bizonyítványba,
- a tanuló nevének bejegyzése az iskola Dicsőségkönyvébe – év végén,
- Gyertyánffy-díj – év végén; igazgató adja át a pedagógiai programban meghatározott feltételek teljesítése esetén.

Fegyelmező intézkedések

Ha a tanuló a házirendet megszegi, fegyelmező intézkedésben, büntetésben részesül. A fegyelemsértés mértékétől, előfordulási gyakoriságától függő intézkedések az alábbiak:

- szóbeli figyelmeztetés,
- figyelmeztetés - a tanév közben; ellenőrzőbe,
- intés - a tanév közben; ellenőrzőbe,
- szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés
- osztályfőnöki figyelmeztetés – a tanév közben; ellenőrzőbe,
- osztályfőnöki intés – a tanév közben; ellenőrzőbe, a magatartás érdemjegye félévkor és év végén maximum változó lehet;
- osztályfőnöki megrovás – a tanév közben; ellenőrzőbe,
- igazgatói figyelmeztetés – a tanév közben; ellenőrzőbe (az ellenőrző hiánya esetén levélben),

- igazgatói intés – a tanév közben; ellenőrzőbe (az ellenőrző hiánya esetén levélben) a magatartás érdemjegye félévkor és év végén maximum rossz lehet,
- igazgatói megrovás – a tanév közben; ellenőrzőbe,
- fegyelmi eljárás – a tanév közben; a vonatkozó jogi előírásoknak megfelelő eljárási rend szerint.

1988 óta hagyomány iskolánkban, hogy Táncsics-díj kitüntetésben, 2014 óta Gyertyánffy-díj részesítjük azokat a tanulóinkat, akik tanulmányaik során példát mutattak társaiknak a tanuláshoz való viszony területén, az iskola- ill. az osztályközösségért végzett munkában.

A díjat az a tanuló kaphatja meg

- aki folyamatosan aktívan vesz részt az iskolai közösség munkájában;
- aki érdeklődési területein kimagasló eredményt ér el;
- akinek év végi bizonyítványában jónál gyengébb eredménye nincs;
- aki a különféle tanulmányi versenyeken eredményesen szerepelt;
- aki kiemelkedő eredményével iskolánk jó hírnevét öregbítette;
- aki ellen sem az iskolai, sem az iskolán kívüli magatartása miatt jelentősebb kifogás nem volt.

A díj adományozására a nevelőtestület illetékes.

A díjat nyolcadikos tanítványaink a ballagási ünnepségen vehetik át.

Táncsics-díjat kapott tanulóink fényképét egy évig iskolánk dicsőségtablóján, majd a Dicsőségekönnyben őrizzük.

Hagyomány iskolánkban a jeles tanulmányi eredményt elérő, példás magatartású és szorgalmú, legalább egy területen kimagasló eredményt elérő tanulók nevének, fényképének rögzítése iskolánk Dicsőségekönnyvébe. Fényképüket ezt megelőzően egy évig iskolánk erre a célra készített Dicsőségtablójára tesszük. A kitüntetésről az osztályfőnök, és az osztályban tanító tanárok döntenek.

11. Az otthoni és a napköziben történő felkészüléshez szükséges írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai

A házi feladatok feladásakor az alábbi elveket vesszük figyelembe:

- a feladatok mennyisége feleljen meg az életkori sajátosságoknak;
- a megtanulandó anyag mennyiségi tényezőinek meghatározásánál vegyük figyelembe a többi tantárgyat is, továbbá adjunk elegendő időt a tanulásra;
- alsó tagozaton egy óra alatt, felső tagozaton másfél óra alatt elvégezhető legyen;
- a feladáskor a tanár adjon kellő segítséget, magyarázatot a megoldáshoz;
- a tanuló önállóan meg tudja oldani a feladatot és az biztosítsa a készségek kialakításához szükséges gyakorlást;
- csak olyan feladatot adjon fel, amelyek megoldásához otthon rendelkezésre állnak megfelelő kiegészítő dokumentumok, könyvek, eszközök,
- alsó tagozaton, valamint 5. és 6. osztályban kiemelt házi feladatnak számítson a hangos olvasás napi rendszerességgel történő gyakorlása, mert ez alapoz meg minden további tanulási folyamatot;
- hétfőre (pénteken) csak annyi házi feladatot adunk, amennyi az egyik órától a másikra szokásos;
- az őszi, téli és tavaszi szünetekre is csak annyi feladat adható, mint egyik órától a másikra;

- a fenti szüneteket követő első tanítási órán nem íratunk dolgozatot;
- a nyári szünetre házi feladat nem adható, legfeljebb javasolható gyakorlási célzatú feladatsor;
- célszerűnek tartjuk viszont a kötelező és ajánlott olvasmányok nyári szünetében történő elolvasását.

12. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Iskolánkban a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdésében foglaltak értelmében az alábbi rend szerint szervezzük:

- minden osztály (délelőtti, kötelező) óraterve tartalmaz három testnevelés órát. Ezeknek az óráknak a 85 %-át a rendelkezésünkre álló tornateremben tudjuk megtartani. A további 15 %-ot egy speciális teremben tartunk elsősorban az 1-2. osztályosoknak, ahol sokféle mozgásfejlesztő eszköz áll a tanulók rendelkezésére.
- a mindennapos testnevelés további 2 óráját az 1-2. osztályosok esetében délután a tornateremben tartjuk. Ennek a mozgásanyagának egy része a művészeti irányultságú osztály esetében tánc, az angol irányultságú osztály esetében a kerettantervnek megfelelő mozgásanyag;
- a 3-4. osztályosoknál már néhány esetben előfordul, hogy iskolán kívüli szervezethez járnak rendszeresen sportolni a tanulók. Az ő esetükben a fent hivatkozott jogforrás adta lehetőség szerint elfogadjuk a szervezet igazolását a heti két alkalommal történő sportolásról;
- az ilyen lehetőséggel nem bíró tanuló esetében délután szervezett sportfoglalkozások, sportversenyek adnak lehetőséget a mozgásra;
- 5-8. évfolyamos tanulóink délutáni testnevelése az alábbiak szerint szerveződik:
 - az iskolában kapnak lehetőséget mozgásra heti két alkalommal azok a tanulók, akik számára lehetőségeik, választott és szeretett mozgásformájuk miatt ez a kedvező;
 - tömbösítve (havi 1 alkalommal) kiránduláson, természetjáráson vesznek részt társaikkal, tanárukkal a környező kirándulóhelyeken;
 - valamely sportegyesület tagjaként igazolást hoznak a heti két alkalommal történő sportfoglalkozásokról.

13. A tanulók fizikai állapotának mérési rendje, a tantárgy értékelési rendje

A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 81. §-a értelmében tanévenként az iskola valamennyi évfolyamára kiterjedően meg kell szervezni a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát. A mérést, vizsgálatot az iskola testnevelő tanárai végzik a Magyar Diáksport Szövetség által kifejlesztett NETFIT (Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt) rendszer felhasználásával.

A tanulók fittségi mérését az alábbi alapelvek vezérlik:

1. A tanulók általános fittségi mérésével képesek vagyunk a tanulók fizikai állapotát az elvárható egészség standardhoz viszonyítani.
2. A szülők által hozzáférhető online felület lehetővé teszi, hogy nyomon tudják követni gyermekük fizikai állapotának változásait. A program konkrét ajánlásokat tesz arra, miképpen tartható meg, fejlesztés esetén miképpen érhető el az elvárható egészségszint.

3. A NETFIT rendszer létrehozásakor a kor igényeinek megfelelően, az egészséges, jövőorientált életvezetési kompetencia megvalósítását tűzték ki célul.
4. Az eredmények alapján képesek leszünk (szülő, gyermek, testnevelő) a tanulók fizikai állapotának és morfológiai változásainak nyomon követésére.
5. A mérési eredmények önmagukban nem alkalmazhatóak osztályzásra!

A mérési folyamatot a helyi tantervben foglaltakhoz igazodva az alábbiak szerint értékeljük: A tanulók egyéni fejlődését vizsgáljuk az utolsó mérés eredményéhez képest. Értékeljük a tanulók órai munkáját és a sikeres végrehajtásra törekvéshez szükséges attitűdöt.

14. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Intézményünk Budapest XII. kerületében található. Tanulóink kb. 60-70 %-a kerületi lakos. Budapest Hegyvidék XII. kerületi Önkormányzata hivatalos adatai alapján a kerületben több nemzeti kisebbséghez tartozó személyek is élnek, működtetnek önkormányzatot.

A fentiekben megjelölt feladatnak megfelelően tanulóinknak meg kell ismerniük a bolgár, a görög, a horvát, az örmény, a szerb és a szlovák kisebbség kultúráját.

Tanulmányaik során tanulóink ezeknek az országoknak a földrajzával hetedik osztályban találkoznak, ekkor tanulják meg a tantervben előírt ismereteket, sajátítják el azokat a képességeket, amelyek szükségesek egy országról történő beszámoló elkészítéséhez.

Történelmi ismereteik is körülbelül erre a tanévre jutnak el oda, hogy országunkkal való korábbi kapcsolataikról legyen információik.

A hivatkozott nemzetiségek kultúrájának megismerését a fentiek miatt szintén erre az évfolyamra tesszük. A tanulók informatikai ismeretei lehetőséget adnak arra, hogy az elektronikusan rendelkezésre álló anyagokat kutatva naprakész adatokkal, korszerű ismeretekkel találkozhassanak a fentiekben felsorolt nemzeti kisebbségek kultúrájáról.

A <http://emberijogok.kormany.hu/nemzetisegek-magyarorszagon> oldalon korszerű és naprakész adatokkal, információkkal találkozhatnak a tanulók. Ezeket az adatokat folyamatosan frissítik, itt mindig pontos adatokat kaphatnak az érdeklődők.

A <http://kisebbségiombudsman.hu/hir-14-magyarorszagi-bolgarok-tortenelme.html> oldal már lezárt oldal, de megtalálható rajta a fentiekben idézett nemzeti kisebbségek történelme, Magyarországra kerülésük folyamata.

Az oldalak azokat a nyomtatott hivatkozásokat is tartalmazzák, amelyeket az elektronikus anyag elkészítésekor felhasználtak, így azokat a tanulók is használhatják.

A rendelkezésre álló ismereteket egyéni vagy csoportosan végzett kutatás során gyűjthetik össze a tanulók. Kutatásaikról az adott országról folytatott tanulmányaik során adhatnak számot társaiknak tanáraik irányításával. Természetesen lehetőség van az ismeretek más formájú feldolgozására, értékelésére is. Pl.: projekt vagy portfólió formájában való megoldás is lehetséges. A választás az adott évfolyam képességeinek ismeretében a tantárgyakat tanító tanárokon múlik. A földrajz és történelem tanárokon túl bevonható más szaktanár is (pl.: ének, irodalom, stb.) a munkába, különösen akkor, ha pl. a projekt formát választják a tanulókkal való egyeztetés során.

Élő kapcsolatot lehet kialakítani a környezetünkben élő nemzetiségekkel, ha figyeljük azokat az alkalmakat, amikor a különböző kisebbségek egy-egy nevezetes eseményen bemutatót tartanak szokásaikból, vagy a többségi társadalom valamely nevezetes ünnepén jelennek meg valamiféle kulturális bemutatóval. A helyi kerületi újság (Hegyvidék) beszámol ezekről a

lehetőségekről. Célszerű az ezeken való részvételre felhívni a tanulók figyelmét. A környezetünkben élő nemzeti kisebbségek kultúrájának megismerése folyamatának egy átélt élmény alapján lényegesen nagyobb a sikere, mint csupán ismeretet szerezni az adott kisebbség történelméről, kultúrájáról. Lehetőséget adhatunk tanítványainknak a tanórákon való beszámolókra egy-egy ilyen esemény után.

A tanulók családjainak körében bizonyára vannak ismerősök, akik valamelyik nemzeti kisebbséghez tartoznak. Úgy gondoljuk, szívesen tartanának egy beszélgetést az osztályokban életük, sorsuk alakulásáról, hazánkhoz való kapcsolatuk történetéről. Az ilyen alkalmak lényegesen közelebb hozhatnák a magyarországi nemzeti kisebbségek helyzetének, életének megértését a tanulókhöz.

A fentiekben felsorolt lehetőségek közül tanáraink mindig az adott osztályközösségek adottságainak ismeretében, az adódó alkalmaknak felhasználásával célszerűen gazdálkodva a leghatékonyabb módszert, eljárást fogják választani a kerületünkben élő nemzeti kisebbségek életének, kultúrájának megismertetésére.

15. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról a 2003. évi CXXV. törvény rendelkezik. A törvény hatálya kiterjed a közoktatási intézményekre is, ennél fogva az intézmény köteles az abban foglaltakat betartani.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti a közvetlen hátrányos megkülönböztetés, a közvetett hátrányos megkülönböztetés, a zaklatás, a jogellenes elkülönítés, a megtorlás, valamint az ezekre adott utasítás. (CXXV. tv. 7. §)

Közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül minden olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt

- neme,
- faji hovatartozása,
- bőrszíne,
- nemzetisége,
- nemzetiséghez való tartozása,
- anyanyelve,
- fogyatékosága,
- egészségi állapota,
- vallási vagy világnézeti meggyőződése,
- életkora,
- társadalmi származása,
- vagyoni helyzete

egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne. (CXXV. tv. 8. §)

Közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne. (CXXV. tv. 9. §)

Zaklatásnak minősül az az emberi méltóságot sértő egyéb természetű magatartás, amely az érintett személynek a 8. §-ban meghatározott tulajdonságával függ össze, és célja vagy hatása

valamely személlyel szemben megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszegényítő vagy támadó környezet kialakítása. (CXXV. tv. 10. § (1))

Jogellenes elkülönítésnek minősül az a rendelkezés, amely a 8. §-ban meghatározott tulajdonságai alapján egyes személyeket vagy személyek csoportját a velük összehasonlítható helyzetben lévő személyektől vagy személyek csoportjától – anélkül, hogy azt törvény kifejezetten megengedné – elkülönít. (CXXV. tv. 10. § (2))

Megtorlásnak minősül az a magatartás, amely az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt kifogást emelő, eljárást indító vagy az eljárásban közreműködő személlyel szemben ezzel összefüggésben jogsérelmet okoz, jogsérelem okozására irányul vagy azzal fenyeget. (CXXV. tv. 10. § (3))

15.1. Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése az oktatás és képzés területén

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam

közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, vagy közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul. (CXXV. tv. 27. § (1))

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell különösen az oktatásba történő bekapcsolás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,

az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése,

az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,

az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés,

az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,

pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint

az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

(CXXV. tv. 27. § (2))

Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha az oktatást csak az egyik nembeli tanulók részére szervezik meg, feltéve, hogy az oktatásban való részvétel önkéntes, továbbá emiatt az oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri. (CXXV. tv. 28. §)

15.2. Az esélyegyenlőség biztosításának kiemelt helyi területei

Az intézményünkben folyó nevelő-oktató munka alapelvei, célkitűzései a tanulóközösség fejlesztését ezen belül a tanulói személyiség fejlesztését tűzik ki célul. Ezen belül igyekszünk mindent megtenni a tanulók, különösen a populáció átlagától bármiben eltérő tanulók fejlesztéséért: felzárkóztatás, tehetséggondozás és egyéb iskolai programok vagy iskolán kívüli tevékenységek szervezésével.

Lehetőséget biztosítunk a tanulásban lemaradó tanulók folyamatos és alkalmi felzárkóztatására.

Lehetőséget biztosítunk a tehetséges tanulók képességeinek továbbfejlesztésére, képességeik más színtereken való kipróbálására.

A tanulási folyamatban lehetőséget biztosítunk a tanulók számára a pedagógiai szakszolgálatok igénybevételére.

Lehetőséget biztosítunk a szakszolgálatok vizsgálati eredményének megfelelő további fejlesztésre, egyéni bánásmód, egyéni tanulási eljárások biztosítására.

Minden tanuló számára lehetőséget biztosítunk az intézmény személyi és tárgyi feltételeinek biztosításával a tanulók lehető leghatékonyabb fejlődéshez, kompetenciáik kialakulásához.

Igyekszünk szoros kapcsolatot kialakítani partnereinkkel; véleményük meghallgatásával, észrevételeik megfogalmazásával segíthetik iskolánk nevelő-oktató munkája színvonalának emelését.

A fentiekben hivatkozott esélyegyenlőségi törvényben foglaltak betartásával egyenlő esélyt kívánunk biztosítani minden tanulónk számára a sikeres előmenetelhez.

Az iskolai felvétel és átvétel szabályainak betartásával biztosítjuk, hogy minden tanuló egyenlő esélyekkel juthasson be iskolánkba, illetve folytathassa tanulmányait intézményünkben.

A fentiekben megfogalmazott célokat, feladatokat átadjuk azoknak a tanító- és tanárjelölt hallgatónak is, akik intézményünkben folytatnak tanítási gyakorlatot.

16. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

16.1. Az egészségnevelés elvei

Az egészségnevelés célja, hogy a tanulók egészséges életviteléhez szükséges szokások kialakításán túl járuljon hozzá a harmonikus személyiség kialakításához, azoknak a szükségleteknek a kialakításához, amelyek szabályozzák a tanulók napi életrendjét. (Nevelési program 11. pont)

A fent hivatkozott pontban leírtuk iskolánk teljes körű egészségfejlesztési programját.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek a tanulók személyiségébe való beépülése szempontjából az alábbi elveket vesszük figyelembe:

- rendelkezzenek önmaguk egészségei állapotának ismeretével:
 - a mozgás és a pihenés fontossága
 - a helyes táplálkozás fontossága
 - a helyes légzés és az egészség kapcsolata
 - a bőr egészségessége, a bőrsérülések és kezelésük
 - szépségápolás
 - lelki egészségünk alkotóelemei
 - szexualitás
- rendelkezzenek az egészségesség kritériumainak ismeretével életkoruknak megfelelő részletességgel;
- tanúsítsanak kellő figyelmet a társas kapcsolatok egészségi és etikai kérdéseire, egészségértékük fontosságára;
- az egészséget meghatározó értékek ismeretében utasítsák el az egészséget károsító, veszélyeztető gyakorlatokat,
- az ember egészségének alakulása nagymértékben függ a környezettől, amelyben él, ezért az alábbi környezettudatos szemléletmód elsajátítása az egészségességet alapvetően befolyásoló tényező:

16.2. A környezeti nevelés elvei

Környezeti nevelési elveinket alapvetően meghatározza közvetlen környezetünk, valamint tágabb környezetünk, a Föld sorsának alakulása. Ez a helyzet a kisebb közösségeket és a világ

figyelmét is a fenntartható fejlődés körülményeinek megteremtése, biztosítása felé irányítja gazdasági, szociális, ökológiai, erkölcsi és politikai téren is.

A tanulók nevelésének napi gyakorlatában helyet kell adnunk ezeknek az értékeknek az életkornak megfelelő megközelítésére. Ennek értelmében az alábbi elveket kívánjuk követni, az alábbi tartalmakat szándékozunk tanítványainkban (ki)alakítani:

- fenntartható fejlődés;
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartás és életvitel;
- a környezet természetes és mesterséges értékei iránti felelős magatartás kialakítása, megőrzésének igénye és akarata;
- a természeti és épített környezet szeretete, védelme, sokféleségének megőrzése;
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései;

A fentiek eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a tanulóknál:

- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód;
- problémaérzékenység, a problémák integrált megközelítése;
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia képességének fejlesztése,
- véleményalkotás, vitakészség fejlesztése;
- értékelés és mérlegelés képességének fejlesztése;
- a konfliktuskezelés képességének fejlesztése;
- a kommunikációs képességek fejlesztése.

Ezeknek a céloknak az elérése csak akkor lehetséges, ha a nevelés-oktatás folyamatának minden adódó lehetőségét minden tanítási órán kihasználjuk. Fenntartjuk és folyamatosan bővítjük a tantárgyak közötti együttműködést. Törekednünk kell arra, hogy diákjaink egységes egészként lássák a természetet és annak részeként a benne élő embert. Lássák a részek közötti összefüggések fontosságát, egymásrautaltságát, a jövő fenntarthatósága iránt érzett felelősséget.

A tanórákon kívüli lehetőségeket kihasználva (táborozások, kirándulások, erdei iskolák) megismertetjük tanulóinkkal a természetet, gyakoroltatjuk az egyszerű természetvizsgálatot. Próbáljuk rávezetni őket a jelenségek észrevételére, okainak feltárására, az okok közötti összefüggések megismerésére. Elmélet és gyakorlat így segíti a tanulóknál a környezettudatos személyiség kialakulását.

Záradék

A jelen Pedagógiai programot az ELTE Gyakorló Általános Iskola és Középiskola nevelőtestülete a 2013. május 26-án tartott értekezleten egyhangúlag elfogadta.

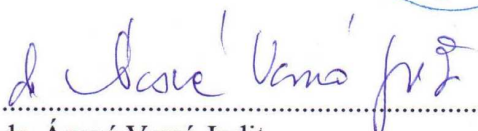
A Szülői Munkaközösség a Pedagógiai programban foglaltakat véleményével támogatja.

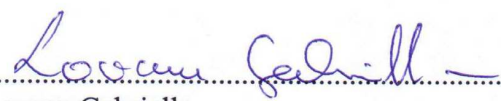
Budapest, 2014. április 7.


.....
Mesterházy Ferenc
igazgató




.....
Kardos Istvánné
a nevelőtestület képviselőjében


.....
dr. Ácsné Varró Judit
a SZMK alsó tagozatos társelnöke


.....
Lovass Gabriella
a SZMK felső tagozatos társelnöke

Megjegyzés:

A Pedagógiai program 2014. évi változata a sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatásával kapcsolatos módosításokat tartalmazza, melyet az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet tudományos munkatársának szakértői véleménye hagyott jóvá. A program egyéb részei változatlanok.